

**«ЎЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙЎЛЛАРИ»
АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ
2019 йилга мўлжалланган
Б И З Н Е С – РЕЖАСИ**

Тошкент – 2018 й.

МУНДАРИЖА

1. Глоссарий	Стр.
2. Резюме	3
2.1. Қисқача шарҳ	5
2.2. Миссия. Бизнес-режанинг мақсади	5
3. Ҳаракат таркиби ва инфратузилма	6
3.1. Локомотивлар	7
3.2. Вагонлар	7
4. Ҳаракат таркибини тамирлаш	8
5. Йўл ва йўл хўжалиги	13
6. Электр таминот, сигналлаштириш ва алоқа хўжалиги	16
7. Халқаро алоқалар	18
8. Йўлаклар	21
9. Атроф-муҳит	23
10. Маҳсулот ва хизматлар	24
11. 2018 йил учун бажарилиши ва 2019 йилга прогноз	25
12. Маркетинг стратегияси	30
13. Мақсадли бозорлар	32
14. Реклама стратегияси	34
15. Жамиятни бошқариш тузилмаси	35
16. Инвестицион дастур	37
17. Пудратчилик фаолияти	41
18. Молявий таҳлил	51
19. Ҳомийлик ёрдами	49
20. SWOT – таҳлил	51
21. Иловалар	53
	57

1. ГЛОССАРИЙ

ОТБ	Осиё тараққиёт банки
АБТ	Автоматлаштирилган бошқарув тизими
ВОЛС	Тола-оптик алоқа линияси
ВСП	Йўлнинг устки қатлами
ВЧД	Вагон депоси
ГСМ	Ёнилғи-мойлаш материаллари
ИССО	Сунъий иншоотлар
ХХР	Хитой Халқ Республикаси
МВПС	Моторвагон ҳаракат таркиби
МТТ	Халқаро темир йўл Транзит Тарифи
ОПМС	Тажриба йўл-машина станцияси
ПДМ	Темир йўл устахоналари
ПМС	Йўл машина станциялари
ППС	Буғлаш-ювиш станцияси
ПТО	Вагонларга техникавий хизмат кўрсатиш пункти
ПЧЛ	Иҳота ўрмонзорлар дистанцияси
МТУ	Минтақавий темир йўл узели

РСП-14	14-рельс-пайвандлаш поезда
СМР	Курилиш-монтаж ишлари
МДХ	Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги
СПМС	Ихисослаштирилган йўл-машина станцияси
ТПС	Тяга подстанцияси
ТЧ	Локомотив депоси
ТЭО	Техникавий-иқтисодий асослаш
ЎзТТЖ	Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси
ЭП-1	1-энергомонтаж поезда
ЯАМС	Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги
КР-1, КР-2	Локомотивларни туб тамирлаш
ОПЕК	Нефт экспортчи мамлакатлар ташкилоти
КфВ	Германия давлат банки
КФАЭР	Араб иқтисодий ривожуи Қувайт жамғармаси
МБРР	Халқаро тараққиёт ва тикланиш банки
АКБ	Ўзсаноатқурилишбанк акциядорлик тижорат банки
«УзПСБ»	

2. РЕЗЮМЕ

2.1. ҚИСҚАЧА ШАРҲ

«Ўзбекистон темир йўллари» Давлат-акциядорлик компанияси Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1994 йил 7 ноябрдаги ПФ-982-сонли Фармони билан темир йўл транспорти тизимининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида жойлашган бўлинмалари, корхоналари ва ташкилотлари базасида ташкил этилганди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 24 апрелдаги 4720-сонли «Акциядорлик жамиятларида замонавий корпоратив бошқарув услубларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони билан компания акцияларининг 100% давлатга тегишли очиқ акциядорлик жамияти ёки бундан кейин матнда «ЎТЙ» АЖ деб номланадиган «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ сифатида қайта тузилган эди.

Тармоқнинг асосий сифатлари этиб қуйидагилар белгиланганди:

- ягона темир йўл транспорт тармоғини тузиш;
- темир йўлнинг асосий участкаларини электрлаштиришни давом эттириш;
- темир йўллари модернизациялаш, шунингдек, телекоммуникацияларнинг оптик тола тизимларига ўтишни ўз ичига олган ҳолда темир йўл транспорти инфратузилмасини ривожлантириш;
- ҳаракат таркибини тамирлашнинг ўз базасини ривожлантириш;
- ҳаракат таркибини тиклаш ва янгилаш;
- жаҳон бозорига чиқиш ва республиканинг экспорт потенциалини оширишни таъминловчи муқобил транспорт йўлакларини злаш.

Мустақиллик йилларида Ўзбекистонда янги пўлат изли йўллари шакллантириш бўйича катта ишлар бажарилди. Қизилқум барханлари узра Навоий – Учқудуқ – Султонувайстоғ – Нукус темир йўли ётқизилди, Амударё оша бирлаштирилган темир йўл-автомобил кўприги барпо этилди.

2010 йилнинг ноябр ойида Афғонистонда Хайратон-Мозори-Шариф темир йўл магистралини қуриш якунланди. Ушбу лойиҳа доирасида янги темир йўл линияси ётқизилди, Хайратон темир йўл бекати модернизация қилинди, Ноибобод бекатида

разъездлар ва янги темир йўл юк ҳовлиси қурилди. Линиянинг умумий узунлиги 106 км ни, шундан асосий йўллар 75 км ни ташкил қилди.

«ЎТЙ» АЖ тарафидан 2016 йилда қуйидаги лойиҳалар амалга оширилди: «Ангрен-Поп электрлаштирилган темир йўл линиясини қуриш» ва «Йўловчи поездларнинг юқори тезликдаги ҳаракатини ташкил қилиб Самарқанд-Бухоро темир йўл участкасини электрлаштириш». Янги темир йўл линиялари ишга тушиши билан «ЎТЙ» АЖ бош йўлларининг очиқ узунлиги 4842,4 км ни ташкил қилди.

2016 йилда Қамчиқ тоғ довонидан ўтувчи, узунлиги 123,2 км, жумладан, 19,2 км туннелдан иборат «Ангрен-Пап» электрлаштирилган темир йўл линиясини қуриш якунланди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасисининг 2015 йил 17 сентябрдаги 269-сонли ««Поп-Қўқон-Андижон» участкасини электрлаштирган ҳолда «Ангрен-Поп» электрлаштирилган темир йўл линиясини қуриш» лойиҳасини амалга оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори билан «Поп-Қўқон-Андижон (186 км) участкасини электрлаштиришни» «Ангрен-Поп» электрлаштирилган темир йўл линиясини қуриш» лойиҳаси таркибига киритиш маъқулланди.

2017 йилда узунлиги 325 км ли Қарши-Термиз участкасини электрлаштириш, шунингдек, узунлиги 357,3 км ли Бухоро-Мискин янги темир йўл участкасини қуриш якунланди, бундан ташқари, 2 та электропоезд сотиб олинди.

2018 йилда узунлиги 33,8 км ли Урганч-Хива янги темир йўл линияси очилди, шунингдек, Хивада янги вокзал қуриб битказилди. Узунлиги 124 км ни ташкил қилувчи Қарши-Китоб участкасини электрлаштириш якунланди.

Республика бўйича темир йўлларнинг очиқ узунлиги 5167,8 км ни, шу жумладан электрлаштирилган линияларнинг узунлиги 2713,4 км ни ташкил қилади.

2.2. БИЗНЕС-РЕЖАНИНГ МИССИЯСИ ВА МАҚСАДИ

Бизнес-режа жамият ходимлари, шунингдек, эҳтимолий хорижий инвесторларга раҳбарлик ва ишида фойдаланиш учун ишлаб чиқилган.

Бизнес-режани ишлаб чиқиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг 04.03.2015 йилдаги ПФ-4707-сонли «Ишлаб чиқаришни структуравий қайта тузиш, модернизациялаш ва диверсификациялашни таъминлаш бўйича 2015-2019 йилларга мўлжалланган чора-тадбирлар дастури тўғрисида»ги Фармони, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 04.10.2011 йилдаги ПҚ-1623-сонли «Рақобатбардош маҳсулотларнинг ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтириш ва янги турларини ўзлаштириш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар дастури тўғрисида», 06.03.2015 йилдаги ПҚ-2313-сонли «Муҳандислик-коммуникация ва йўл-транспорт инфратузилмасини ривожлантириш ва модернизациялаш дастури тўғрисида»ги Қарорларида белгиланган соҳани ривожлантириш параметрлари асосида амалга оширилди.

Манфаатдор тарафлар (ОТБ, ЯАМС, ЎзТТЖ ва бошқа шу каби эҳтимолий инвесторлар) ишлатиши учун соҳани 2018 йилга мўлжалланган прогноз параметрлари ва назарда тутилган режалари тўғрисидаги ахборотни бирлаштириш бизнес-режанинг мақсадларидан биридир.

Юк жўнатувчиларнинг юк ташув ва йўловчиларнинг темир йўл транспортига бўлган эҳтиёжларини қондириш мақсадида жамиятни ҳаракат таркибининг зарур парки билан таъминлаш.

Қўйилган мақсадга етиш учун қуйидаги биринчи навбатдаги вазифалар белгиланди:

– мамлакатнинг транспорт яхлитлиги, мустақиллиги, хавфсизлигини таминлаш, ижтимоий-иқтисодий ўсишини ва ташишга бўлган эҳтиёжларни амалга ошириш учун шарт-шароитларни таминлаш мақсадида инфратузилмавий база сифатида очик ва барқарор транспорт тизимини шакллантириш;

– темир йўл инфратузилмасини реконструкция қилиш, такомиллаштириш ва ривожлантириш;

– республика саноатини ҳаракат таркибига бўлган эҳтиёжини таминлаш учун ҳаракат таркибини тамирлаш ва қуриш учун ишлаб чиқариш қувватларини ошириш;

– темир йўлнинг ўтказув ва ташув қобилиятини ошириш бўйича чора-тадбирларни ишлаб чиқиш, шунингдек, йўловчи темир йўл транспортинининг ҳаракат тезлиги ва хизмат кўрсатиш даражасини ошириш;

– темир йўлларда поездлар ҳаракати хавфсизлигини ошириш бўйича чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш;

– ташувни ташкил этишнинг замонавий механизмларини жорий қилиш.

3. ҲАРАКАТ ТАРКИБИ ВА ИНФРАТУЗИЛМА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 4 мартдаги «2015 — 2019 йилларда ишлаб чиқаришни таркибий ўзгартиришни таъминлаш, диверсификациялаш, модернизация қилиш чора-тадбирлари Дастури тўғрисида» ПФ-4707-сонли Фармони ва «2015-2019 йиллар учун муҳандислик-коммуникация ва йўл-транспорт инфратузилмасини ривожлантириш ва замонавийлаштириш дастури тўғрисида» 2015 йил 6 мартдаги ПҚ-2313-сон Қарори билан темир йўллар тармоғини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш, соҳанинг ишлаб чиқариш қувватларини ошириш, республика корхоналари ва аҳолисининг юклар ташиш ва йўловчилар ташувидаги эҳтиёжларини қондириш соҳасидаги асосий йўналишлар, ёндашувлар ва механизмлар белгилаб берилган.

3.1. ЛОКОМОТИВЛАР

Поезд бошчилигидаги локомотив – темир йўлнинг тимсоли ва унинг ишининг асоси саналади. Темир йўл транспорти локомотивлар туфайли янада ривожланиб бормоқда.

Локомотивлар деб, таъсири остида рельсли йўллар бўйлаб йўловчилар ва юклар ташиладиган таркиблар ҳаракатланувчи, тортиш кучини яратиш учун мўлжалланган транспорт машиналарига айтилади. Республика темир йўлларида фойдаланиладиган локомотивларнинг асосий турларига электровозлар ва тепловозлар киради.

Узлуксиз ва хавфсиз ташиш жараёнини таъминлаш мақсадларида, жамиятнинг ўз маблағлари ҳисобига, шунингдек халқаро молия институтларининг кредит маблағларини жалб қилган ҳолда, ҳаракатланувчи таркибни янгилаш ва модернизациялаш бўйича лойиҳалар амалга оширилади.

Локомотивлардан фойдаланиш бошқармаси жамиятнинг муҳим бўлинмаларидан бири ҳисобланиб, унинг ихтиёрида тортиш кучи – қудратли тепловозлар ва электровозлар парки мавжуд бўлиб, у барча турдаги юк, йўловчилар ва шаҳар атрофидаги ташиш ишларини, манёврлаш ишларини таъминлайди (1-жадвал).

1-жадвал – Локомотивлар эксплуатация парки

Локомотив тури	Эксплуатация парки 2018 й.	Эксплуатация парки 2019 й. (прогноз)
Магистрал электровозлар	92	98
Магистрал тепловозлар	88	82
Электросекциялар	18	21
Маневр локомотивлари (ТЭМ2 и ЧМЭЗ)	167	172
ЖАЪМИ	365	373

Локомотив – асосий транспорт бўлиб, усиз ташиш жараёнини амалга ошириб бўлмайди. «ЎТЙ» АЖ ривожлаштиришнинг устувор йўналишларидан бири сифатида локомотивлар паркни модернизациялаш, янгилаш ва тўлдириш қабул қилинган.

Жамиятнинг барқарор фаолиятини таъминлаш мақсадида саккизта депода локомотивларни ва МВХТ техник хизмат кўрсатиш ва жорий таъмирлаш бўйича таъмирлаш-огоҳлантириш тизими амалга оширилмоқда, «Ўзтемирийулмаштаъмир» УК заводида эса локомотивларни мукамал таъмирлаш ва уларнинг хизмат муддатини узайтирган ҳолда тиклаш ишлари бажарилмоқда.

2018 йилда 29 секциялар МТИ, НТП ҳажмларида локомотивларни мукамал таъмирлаш ишларини бажариш кутилмоқда.

2019 йилда 26 секциялар МТИ, НТП ҳажмларида локомотивларни мукамал таъмирлаш ишларини бажариш назарда тутилган.

3.2. ВАГОНЛАР

3.2.1. Юк вагонлари

Турли мақсадлар учун белгиланган вагонларни - темир йўлнинг ҳаракатланувчи таркиби муҳим қисмларидан бири саналувчи вагонлар парки ташкил этади. Турли типлардаги вагонлардан юклар ва йўловчилар ташишда фойдаланилади.

Юк вағони – куйидаги типларга: ёпик вагонлар, платформалар, цистерналар, полувагонлар ва бошқаларга таснифланадиган ҳаракатланувчи таркибнинг бирлиги саналади. «ЎТЙ» АЖ ташиш жараёнини амалга ошириш учун, изотермик вагонларни ҳисобга олган ҳолда 20,28 минг миқдоридаги юк вагонлари паркига эга.

Юк вагонлари паркига кенг номенклатурадига юкларни ташувчи универсал вагонлар, ва фақат биргина турдаги юкни ташиш учун ихтисослаштирилган вагонлар киради.

Универсал вагонларга кузовининг ён деворларида эшикларга ва қопқоғида юк ортиш люкларига эга бўлган очик вагонлар, сочилувчан юкларни бўшатиш учун полда бўшатиш люкларига ва икки табақали эшикларга эга бўлган полувагонлар; платформалар; турли диаметрли қозонли умумий фойдаланувдаги цистерналар; изотермик вагонлар киради.

Ихтисослаштирилган юк вагонларига чорва моллари, енгил автомобиллар, совук катанкаланган пўлат, ун, цемент, дон ва минерал ўғитлар ташиш учун ёпик вагон-

хопперлар; қиздирилган бўлаклар ва музлаган коксни ташиш учун очик вагон-хопперлар; контейнерлар, енгил автомобиллар, узунлиги 25 метрли рельсларни ташиш учун платформалар; қовушқоқ юклаш, сут, спирт, вино маҳсулотлари, кислоталар, юкори босим остидаги суюлтирилган газлар, цемент, кальцинацияланган сода, лой тупроқ ташиш ва бошқа юкларни ташиш учун цистерналар киради. Бундан ташқари, ихтисослаштирилган юк вагонларига шунингдек саноат транспорти вагонлари ва транспортёрлари киради.

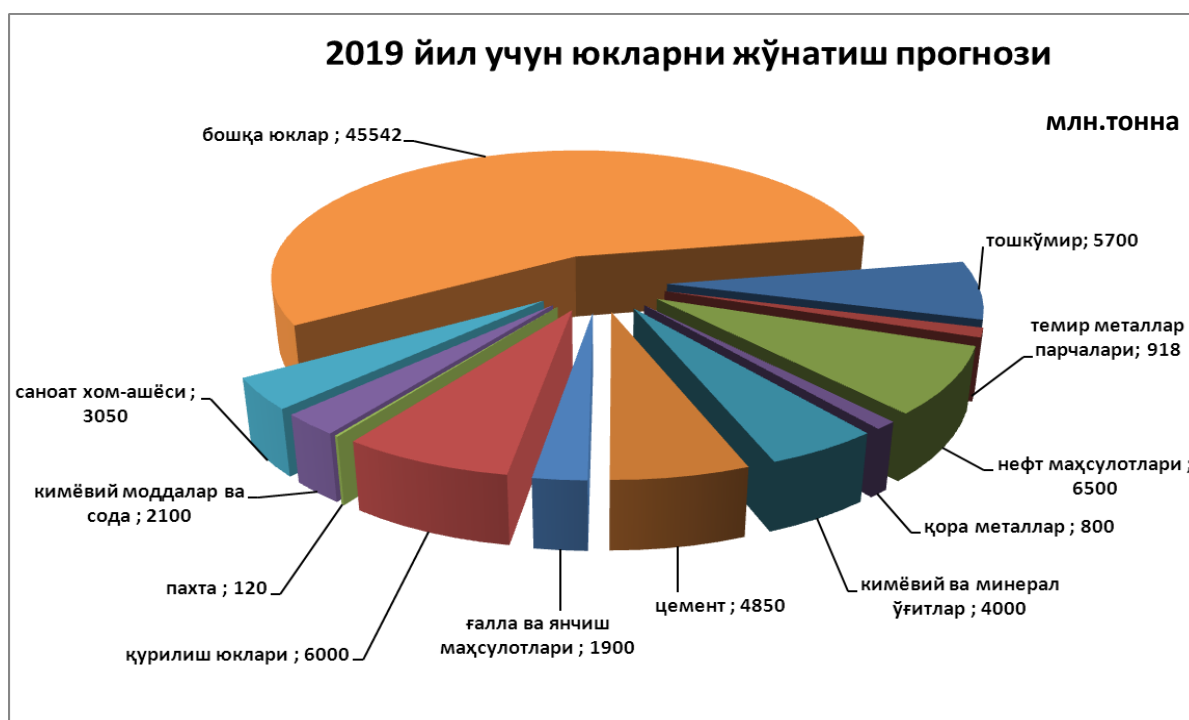
Республика саноати ва аҳолисининг юкларни ташишга бўлган эҳтиёжларини тўлиқ ва сифатли қондириш, юкларнинг сақланиши ва ўз вақтида етказиб берилишини таъминлаш учун, ташиш жараёнини ташкил қилиш ва бошқариш даражаси ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

Юкларни тонналарда жўнатиш (юклаш) бўйича ишлар ҳажми юк жўнатувчиларнинг буюртмалари асосида белгиланади.

Юкларни жўнатиш ҳажмлари динамикаси 2-жадвалда келтирилган.

Жадвал 2. – Юкларни жўнатиш

Кўрсаткичлар	2015 й.	2016 й.	2017 й.	2018 й.	2019 йилга прогноз
Юкларни жўнатиш , млн. тонна	67,21	67,58	67,9	68,2	78,48
Ўсиш суръати, %	102,3	100,0	100,5	100,1	115,0

2019 йил учун юк жўнатиш прогнози

- тошқўмир 5 700
- темир металллар парчалари 918
- нефт маҳсулотлари 6 500
- қора металллар 800
- кимёвий ва минерал ўғитлар 4 000
- цемент 4850
- ғалла ва янчиш маҳсулотлари 1 900
- қурилиш юклари 6 000
- пахта 120
- кимёвий моддалар ва сода 2 100
- саноат хом-ашёси 3 050
- бошқа юклар 45 542

Жамиятда вагонларда юк жўнатувчиларнинг эҳтиёжларини таъминлаш учун, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 4 мартдаги «2015 - 2019 йилларда ишлаб чиқаришни таркибий ўзгартиришни таъминлаш, диверсификациялаш, модернизация қилиш чора-тадбирлари Дастури тўғрисида» ПФ-4707-сонли Фармони ва 26.12.2016 йилдаги 2017-2019 йилларда тайёр маҳсулот турлари, бутловчи буюмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш Дастури тўғрисида» ПҚ-2298 сонли Қарорига мувофиқ, Жамият заводларида («Қуйма-механика заводи» ШК - ёпик ва полувагонлар; «Андижон механика заводи» ШК- нефт маҳсулотларини ташиш учун ёпик вагонлар ва цистерналар) янги юк вагонларини қуриш йўли билан ҳаракатланувчи таркибни янгилаш ишлари давом эттирилмоқда. Жамият заводларида 2019 йилда 1200 юк вагонлари қурилиши (тайёрланиши) назарда тутилган (4-жадвал).

4 жадвал – Юк ташувчи вагонларни қурилиши

донаси

Номи	2018 йил	2019 йил
Ёпик вагонлар	70	
Полувагонлар	650	700
Нефт маҳсулотларини ташиш учун цистерна вагон	50	100
Суюлтирилган газ ташиш учун цистерна вагон		
Битумовозлар		
Цемент ташувчи хоппер вагон	110	200
Минераллар ташувчи хоппер вагон	120	200
ЖАМИ	1000	1200

3.2.3. Йўловчи вагонлар

Йўловчи вагони – бу йўловчиларни ташиш учун мўлжалланган ҳаракатланувчи таркиб бирлиги. Йўловчи вагони – йўловчилар вагонлар паркиннинг асосий қисми бўлиб, унинг таркибига шунингдек йўловчиалар паркиннинг ёрдамчи вагонлари: вагон-ресторанлар, багаж вагонлари, почта вагонлари ҳам киради.

Йўловчиларни ташиш йўлининг олислигига қараб, йўловчи вагонлар қуйидаги турларга бўлинади:

- катта (500–700 км ва юқори) масофаларга йўловчилар ташиш учун мўлжалланган олисга юрувчи вагонлар. Бундай вагонлар купели ёки плацкарт бўлади. Улар ўтириш ёки ётиш учун қаттиқ ёки юмшоқ диванлар билан жиҳозланган бўлади. Ушбу аломати бўйича тегишинча қаттиқ ёки юмшоқ деб аталади.

- нисбатан қисқа вақт ичида қисқароқ (200–700 км) масофаларга, кўпинча кундузги вақтда йўловчилар ташиш учун мўлжалланган маҳаллий қатнов йўли.

- вагон-ресторанлар ва вагон-барлар йўловчиларни қатнов йўлида овқатланишларини ташкил этиш учун мўлжалланган. Бундай вагонлар залга, ошхонага, омборхонага, маҳсулотларни сақлаш учун музлатиш камераларига, хизмат кўрсатувчи ходимлар учун купе ва бошқаларга эга.

- почта вагонлари почта юкларини ташиш учун хизмат қилади. Ушбу вагонлар почта операциялари учун залга ва хизмат кўрсатувчи ходимлар учун хонадан иборат.

- багаж вагонлари йўловчи поездларда багаж ташиш учун мўлжалланган. Улар ортиш-бўшатиш механизмларига эга бўлган омборларга ва хизмат кўрсатувчи ходимлар учун хонадан иборат.

Йўловчилар паркида шунингдек почта-багаж вагонлари мавжуд бўлиб, улардан камроқ йўловчилар ташувчи темир йўллар линияларида фойдаланилади.

Умумий мақсадлар учун мўлжалланган йўловчилар вагонларига вагон-лабораториялар, вагон-клублар, хизмат, санитария хоналари ва ҳ.к. киради. Ушбу вагонлар илмий-экспериментал, маданий-маърифий ва ўқув тадбирларини, шифокорлик-санитария эҳтиёжлари, темир йўл транспорти барча соҳаларининг линиявий бўлинмалар ишларини текшириш ва назорат қилиб бориш ва бошқа вазифаларни бажариш учун хизмат қилади.

Жадвал 5. –Эксплуатация қилинаётган йўловчи вагонлар парки

Класс/тур/модел	Сони, доналаб	Ишлаб чиқарилган йил
1 класс: Юмшок	33	1979-2014
2 класс: Купели	123	1978-2015
3 класс: Плацкартали	237	1977-2018
4 класс: Вилоятлараро	47	1979-2018
Бошқа турдаги вагонлар (юк ташувчи, хизмат кўрсатиш учун мўлжалланган)	37	1976-2018
Вагон-ресторанлар	21	1982-2018
ЖАМИ	498	

Ҳар ҳафта Республиканинг темир йўл вокзалларидан 84 жуфт йўловчилар поездлари ҳаракатланади. Асосий йўналишлар ҳар куни қатнаовчи юқор тезликдаги Тошкент – Самарқанд, Тошкент – Бухоро, Ташкент – Китоб йўналишлари бўйича қатновчи «Афросиёб» поезди, шунингдек Тошкент – Термиз, Тошкент – Урганч, Тошкент – Шовот, Тошкент – Сариосиё, Тошкент-Бухоро, Тошкент-Олот, Тошкент –

Қўнғирот, Тошкент – Андижон, Андижон-Бухоро, Андижон-Урганч, Андижон-Термиз, Тошкент-Самарқанд йўналишлари бўйича қатнайдиغان поездлар ҳисобланади.

60 фоизга яқин шаҳар атрофи ташувлари Тошкент минтақасида: Тошкент – Хўжакент (қунига 4 марта), Тошкент – Ховос (қунига 2 марта), Тошкент – Гулистон (қунига 1 марта), Тошкент-Сирдарё (қунига 1 марта), Тошкент-Бекобод (қунига 1 марта) йўналишлари бўйича амалга оширилади. Бундан ташқари, Қарши-Китоб, Қарши-Бухоро, Термиз-Сариосиё, Урганч-Питняк, Нукус-Кирққиз, Навоий-Бузқобой йўналишлари бўйича шаҳар атрофи қатновлари амалга оширилади.

Давлатлараро йўлларда ҳар ҳафта Тошкент - Москва – ҳафтасига 2 марта, Андижон-Москва- ҳафтасига 2 марта, Тошкент - Уфа –ҳафтасига 2 марта, Тошкент - Саратов – ҳафтасига 1 марта, Тошкент -Новосибирск – ҳафтасига 2 марта, Тошкент – Волгоград – ҳафтасига 2 марта, Тошкент – Екатеринбург – ҳафтасига 1 марта, Самарқанд-Остона- ҳафтасига 1 марта, Нукус-Бейнеу- ҳар куни йўналишлари бўйича 19 жуфт йўловчилар поездлари қатнайди.

Йўловчи вагонлар паркини янгилаш мақсадида 2018 йилнинг охиригача 15та янги вагонлар сотиб олиш йўли билан вагонлар паркини катталаштириш кутилмоқда (6-жадвал).

6 жадвал. – Йўловчи вагонларнинг қурилиши

Вагонлар тури	2018 йилда қутилаётган	2019 йилга прогноз
Купели		
Плацкартали	5	9
Вилоятлараро	10	4
Бошка турдаги вагонлар		2
ЖАМИ	15	15

4. Ҳаракат таркибни таъмирлаш

Юк вагонларининг техник ҳолатини тиклаш мақсадида берилган даврийлик бўйича ҳаракатланувчи таркибни режали таъмирлаш ва техник хизмат кўрсатиш ишлари олиб борилади, таъмирлаш ишлари республиканинг барча минтақаларида жойлашган локомотив ва вагонлар деполари, заводлар томонидан амалга оширилади:

1. Локомотив деполар (8 та)
2. «Ўзтемирйўлмаштаъмир» УК
3. Вагонлар деполари:
Вагонлар деполари (6 та)
«Ўзвагонтаъмир» АЖ Вагонлар деполари (3 та)
4. «Қуйиш-механика заводи» ШК
5. «Андижон механика заводи» ШК.

Жамиятнинг юк вагонларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш учун ва ташувларнинг ортиб бораётган ҳажмларига эҳтиёжларини қондириш мақсадларида, терминалларда юклаш-бўшатиш ишлари вақтини қисқартириш ва вагонларнинг

таъмирлашда турган вақтини қисқартириш ва таъмирда вагонларнинг туриш вақтини пасайтириш назарда тутилган.

«Ўзбекистон темир йўллари» АЖ вагонлар паркининг соз ҳолатда сақланиши учун вагонларни таъмирлаш корхоналарида режали турдаги таъмирлаш ишларини, айнан хизмат кўрсатиш муддатини 5, 11 ва 16 йилга узайтирган ҳолда мукамал таъмирлаш ишларини олиб боради.

7 жадвал. Вагонлар депоси томонидан амалга оширилаётган таъмирлаш ишлари тури

Вагонлар депоси	Таъмир турлари			
	Депо таъмири (ДТ)	Капитал таъмир (КТ)	Хизмат муддати узайтирилган капитал таъмир (УКР)	Эксплуат ацион фаолият
Вагонлар хўжалиги бошқармаси				
Тошкент	+	+	+	+
Бухоро	+	+	+	+
Қарши	+	+	+	+
Қўқон	+	+	+	+
Қўнғирот	+	+	-	+
Термиз	+	-	-	+
АЖ «Ўзвагонтаъмир»				
Ховос	+	+	+	-
Анджон	+	+	+	-
Самарқанд	+	+	+	-
Жамият заводлари				
ДТ «Қуюв механика заводи»	+	+	+	-
ДТ «Анджон механика заводи»	+	+	+	-

Юк ва йўловчилар вагонларига техник хизмат кўрсатиш Техник хизмат кўрсатиш масканлари (ТХМ) томонидан, вагонларни юклаш учун, рейсга тайёрлаш, тегишли масканларда поездларни синаш, вагон депосининг кафолатланган участкаларида хавфсиз кузатишни таъминлаш орқали амалга оширилади.

2018 йилнинг охиригача 2777та юк вагонларининг хизмат кўрсатиш муддатини узайтирган ҳолда мукамал-тиклаш таъмирлаш ва модернизациялаш ишларини амалга ошириш кутилмоқда.

2019 йилга, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 4 мартдаги «2015 - 2019 йилларда ишлаб чиқаришни таркибий ўзгартиришни таъминлаш, диверсификациялаш, модернизация қилиш чора-тадбирлари Дастури тўғрисида» ПФ-4707-сонли Фармонига мувофиқ 1994 та юк вагонларининг хизмат кўрсатиш муддатини узайтирган ҳолда, уларни модернизациялар вқа қайта жиҳозлаш ишларини амалга ошириш кўзда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 03.02.2016 йилдаги «2016 - 2019 йиллар даврига «Тошкент метрополитени» ДУК поездларининг ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш мақсадида моддий-техник базани мустаҳкамлаш, ҳаракатдаги таркибни замонавийлаштириш ва замонавий муҳандислик-техник воситалар билан жиҳозлаш чора-тадбирлари комплекси тўғрисида»ги №24-сонли қарорига мувофиқ, «Тошкент йўловчи вагонларини қуриш ва таъмирлаш заводи» АЖ жамияти заводида даврига хизмат кўрсатиш муддатини 15 йилга узайтирган ҳолда «Тошкент метрополитени» ДУК вагонларини модернизация қилиш ишлари олиб

борилмоқда. 2018 йил учун 12 дона вагонларни модернизация қилиш кутилмоқда, 2019 йилга ҳам шу миқдордаги вагонларни модернизация қилиш назарда тутилган.

8 жадвал. – «УТЙ» АЖ нинг инвентар ҳаракат таркибининг ёш таркиби

Тур	10 йилгача	10дан 20 йилгача	20дан 30 йилгача	30 йилдан ошган	Жаъми
Электровозлар	26	12	33	38	109
Тепловозлар	8	44	18	136	206
Манёвр локомотивлар	-	-	17	179	196
Жаъми локомотивлар	34	56	68	353	511

9-жадвалда локомотив деполар томонидан амалга ошириладиган таъмирлаш ишларининг турлари тақдим этилган.

9 жадвал. – Локомотивлар депоси томонидан амалга ошириладиган таъмирлаш ишлари тури

Локомотив деполар ва завод	«УТЙ» АЖ «УТЙ» томонидан амалга ошириладиган локомотивларнинг таъмир ва техник хизмати турлари								
	Техник хизмат кўрсатиш			Жорий таъмир			Капитал таъмир		Хизмат муддати узайтирилган капитал тиклиш таъмири
	ТО-2	ТО-3	ТО-4	ТР-1	ТР-1р	ТР-3	КР-1	КР-2	КРП
ТЧ-1 Ўзбекистон	+	+	+	+	+	+	+	+	-
ТЧ-2 Қўқонд	+	+	+	+	+	+	+	+	-
ТЧ-2 Андижон	+	+	+	+	+	+	+	+	-
ТЧ-5 Тинчлик	+	+	+	+	+	-	-	-	-
ТЧ-6 Бухоро	+	+	+	+	+	-	-	-	-
ТЧ-7 Қўнғирот	+	+	+	+	+	-	-	-	-
ТЧ-8 Қарши	+	+	+	+	+	-	-	-	-
ТЧ-9 Термиз	+	+	+	+	+	-	-	-	-
ТЧ-10 Урганч	+	+	+	+	+	-	-	-	-
УП Узтемирйул-маштаъмир»	-	-	-	-	-	+	+	+	+

Изоҳ: + кўрсатиладиган хизматлар (ишлар), - кўрсатилмайдиган хизматлар.

2018 йилнинг охиригача 29 секция миқдоридagi локомотивлар, шу жумладан 15 секциялар электровозлари, 14 секциялар тепловозларининг хизмат кўрсатиш муддатини узайтирган ҳолда мукамал-тиклаш ишларини амалга ошириш кутилмоқда.

2019 йилга, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 4 мартдаги «2015 - 2019 йилларда ишлаб чиқаришни таркибий ўзгартиришни таъминлаш, диверсификациялаш, модернизация қилиш чора-тадбирлари Дастури тўғрисида» ПФ-4707-сонли Фармонига мувофиқ 26 секция локомотивлари, 6 секция электровозлари,

20 секция тепловозларининг хизмат кўрсатиш муддатини узайтирган ҳолда мукаммал-тиклаш таъмирлаш ишларини амалга ошириш режалаштирилган.

5. ЙЎЛ ВА ЙЎЛ ХЎЖАЛИГИ

Темир йўл хўжалиги – темир йўл транспортининг асосий соҳаларидан бири ҳисобланиб, унинг таркибига темир йўлларнинг жорий таъминоти ва таъмирланишини таъминловчи барча иншоотлар ва қурилишлар билан биргаликда темир йўллар; ишлаб чиқариш, хизмат-техник мақсаддаги объектларга эга бўлинмалар киради.

Бозор иқтисодиётига ўтиш орқали операцияларнинг анча юқори сифатини ва темир йўлларнинг кейинги узоқ муддатли барқарорлигининг сақланишини таъминловчи машинали комплексларнинг темир йўллар ишлакрида фойдаланиш имконияти пайдо бўлди. Улардан бири «Плассер ва Тойрер» Австрия фирмасининг юқори унумдорликка эга бўлган темир йўллар: балласт тозаловчи RM-80 машиналари, «Дуоматик» 08-32 қоқуви-рихталовчи машиналари, SSP-110 балласти режалаштиргичи, ДГС-62 темир йўл стабилизатори, АРТ-500 релсларни пайвандловчи машиналар, ЕМ-120 темир йўлларни ўлчаш вағони киради. «Жейсмар» фирмасидан бир сменали шпалалар бўйича юк дрежиналари ва машиналар комплекслари.

Темир йўл йўлларини тиклаш ва мукаммал таъмирлаш бўйича темир йўл йўл машиналаридан фойдаланиш туфайли, «ЎТЙ» АЖ йўл хўжалиги ишларининг унумдорлиги ҳам ошди. Улардан шунингдек темир йўлни жорий таъминлашда ва янги линияларни қуришда ҳам фойдаланилади. Ушбу барча машиналар тортиш бирлигини (тепловозни) талаб қилмайдиган ўзиюлар машиналар ҳисобланади.

2003 йилда РСР-14 рельсларни пайвандлаш корхонаси негизида «Жейсмар» компанияси (Франция), «Псковэлектросвар» ОАЖ (Россия) ускуналари билан жиҳозланган технологик линия фойдаланиш учун ишга туширилган эди. Ушбу линия ишга туширилиши билан юқори сифатли ўрма қамчиларни чиқариш ошди, ва бу режалаштирилган рельсли йўлларнинг туташмаларини пардозлаш ва пайвандлаш ишларининг бажарилишини тезлаштирди.

Йўл хўжалигини бошқаришнинг асосий вазифаси белгиланган тезликларда поездларнинг узлуксиз ва хавфсиз ҳаракатланишига кафолат берувчи темир йўл, унинг иншоотлари ва қурилишларининг ҳолатини таъминлаш бўлди ва шундай бўлиб қолади. Ушбу вазифаларни бажариш, носозликлар ва шикастланиларни келтириб чиқарувчи сабабларни аниқлаш ва олдини олиш орқали йўл хўжалиги объектларини доимий равишда текшириш ва назорат қилиш асосида, таъмирлаш ва жорий таъминот ишларини белгиланган технологик кетма-кетлиги бўйича зарур ҳажмларда бажариш орқали амалга оширилади.

Йўл хўжалиги корхоналари янги темир йўллар линиялари ва разъездларининг қурилишида фаол иштирок этадилар.

2015 йилда Самарқанд-Қарши йўналиши бўйича юқори тезликда ҳаракатланувчи йўловчилар поездларини ташкил этиш участкаси фойдаланиш учун топширилди.

2016 йилда тоғ жойлари ўта мураккаб рельефли бўлган Ангрен – Поп янги электрлаштирилган темир йўл линияси ишга туширилди. Самарқанд-Бухоро электрлаштирилган темир йўл участкасида йўловчилар поездларининг юқори тезликда ҳаракатланиши очилди.

2017 йилда 325 км узунликдаги Қарши-Термиз участкасини электрлаштириш, 357,3 км узунликдаги Бухоро-Мискон янги темир йўл участкасининг қурилиш ишлари

яқунланди, бундан ташқари йўловчилар поездларининг юқори тезликда ҳаракатланишлари учун 2 донга Тальго электропоезди сотиб олинди.

2018 йилда 2016 йилда бошланган «Бухоро-Мискон янги темир йўл линиясининг қурилиши» лойиҳаси» яқунланди.

2018 йилда 33,8 км узунликдаги Урганч-Хива янги темир йўл линияси очилди, шунингдек Хивада янги вокзалнинг қурилиши яқунланди. Узунлиги 124 км ташкил этган Қарши-Китоб янги участкасини электрлаштириш ишлари яқунланди.

Қандим газни қайта ишлаш заводи ва Шеробод цемент заводига олиб борувчи кириш йўллариининг қурилиши яқунланди.

2018 йилнинг охиригача 180 км йўлни реабилитация қилиш, 100 км чоксиз йўл ётқизиш, 175 км ўртача таъмирлаш ишлари, 170 км кўтарма таъмирлаш ишлари, 155 комплект стрелкали ўтказгичларни, 150 комплект ўтказгичли ғўлаларни алмаштириш алмаштириш ишларини бажарилиши кўзда тутилган.

Йўл хўжалиги таркибига ЙМС, ХЎД ва ТЙУ кириб, уларнинг асосий вазифаси темир йўлларда мукамал, ўртача ва кўтарма таъмирлаш ишларини бажариш, қум ва қордан ҳимоялаш чора-тадбирларининг бажарилиши, темир йўл машиналари ва механизмларидан, шунингдек оғир типдаги машиналардан фойдаланиш ва таъмирлаш ишларини бажариш ҳисобланади.

Йўл хўжалиги бошқармаси 2019 йилда қуйидаги турдаги ишларни бажариши керак:

№	Ишларнинг номи	Ижрочилар
1	Темир йул линиянинг реабилитацияси (180 км), чоксиз темир-йул ётқизиш (100 км), Поп – Кўқон – Андижон темир-йул йўналиш қисмини электрификацияси.	ОПМС-203-Тошкент, ПМС-17 -Бухоро, ПМС-164 Кўқонд, ПМС-166 - Хайрабад, ПМС-214 -Қарши, ПМС-279 - Қўнғирот
2	Компания темир йўллариининг очиқ узунлиги бўйлаб қум ва қордан ихота дарахтзорларни жорий сақлаш ва капитал таъмирлаш	Ҳимоя қилувчи кўчатлар дистанциялари
3	Йўл машина ва механизмларини, шунингдек, оғир турдаги машиналарни таъмирлаш	Йўл устахоналари
4	А) Ўзбекистон темир йўллариининг бутун узунлиги ва ёндош сунъий иншоот ва переезларни жорий сақлаш ва таъмирлаш; Б) Темир йўлни ўртача (160 км) ва кўтарма (150 км) таъмирлаш; В) Стрелкали ўтказгичларни алмаштириш - 100 та комплект; Г) Ўтказма брусларни алмаштириш - 100 комплект.	Йўл дистанциялари (18 д.)
5.	Йўл ишларини механизациялаш ҳамда йўл ишларини ва йўл хўжалиги бошқармаси таркибига кирувчи корхоналарни юксак эксплуатация кўрсаткичларига эга ускуналар билан таъминлаш	Йўл хўжалиги бошқармаси
6	Кўприкларнинг металлдан ясалган пролет қурилмаларини алмаштириб туб таъмирлаш	Йўл хўжалиги бошқармаси

6. ЭЛЕКТР ТАЪМИНОТИ, СИГНАЛИЗАЦИЯ ВА АЛОҚА ХЎЖАЛИГИ

6.1. Электр таъминоти

Электр таъминоти бошқармаси «ЎТЙ» АЖ нинг таркибий бўлинмаларидан бири ҳисобланиб, унинг асосий вазифаси поездлар тягасини, сигнализация, марказлаштириш ва блокировка қурилмаларини, шунингдек, ташув жараёни истеъмолчиларни ва транспорт инфратузилмасини узлуксиз электр таъминотидан иборатдир. Электр таъминоти тизимига тяга ва трансформатор подстанциялари, контакт тармоғи, автоблокировка таъминот пунктлари, юқори вольтли ва паст вольтли кабелли ва ҳаво электр узатиш линиялари ва ҳ. киради.

Темир йўл участкаларини электрлаштириш дизелли тягага нисбатан электр тяганинг самарадорлигини туфайли устувор йўналишлардан бири ҳисобланади. Темир йўл участкаларини электрлаштириш «ЎТЙ» АЖ учун устувор йўналишлардан бири ҳисобланади.

Темир йўлни электрлаштириш – амалдаги ва янги қуриладиган темир йўллارни поездлар тягаси учун электр энергияси ишлатилишини таъминловчи қурилмалар комплекси билан жиҳозлашдир. Электрлаштириш чоғида тяга подстанцияларини қуриш ва тяга тармоғини барпо этиш амалга оширилади. Бир пайтнинг ўзида автоблокировка, сигнализация, алоқа линиялари, электр марказлаштириш ва ш.к. монтаж қилиниши амалга оширилади.

Электр тягасини жорий қилиш ташув жараёнлари тезлашувига олиб келади. Электр тяга темир йўл линияларининг ташув ва ўтказиш қобилиятини 2-2,5 баравар оширишга имкон беради. Электр локомотивлар қувват бўйича деярли чекловларга эга эмас, чунки марказлашган тарзда таъминланадилар ва узок вақт ортиқча юкламани кўтаришга қодир. Поезднинг рекуператив тормозлашида электр энергиясини ишлаб чиқариш ва тармоққа қайтириш электр локомотивларнинг муҳим хусусияти ҳисобланади.

Экологик омил электр тяганинг устунликларидан биридир: атроф-муҳитни ёниш маҳсулотлари билан ифлосланиши истисно қилинади. Темир йўлни электрлаштириш йўлнинг эксплуатация ишини сифат жиҳатдан ўзгартиради, темир йўлчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини, йўловчиларга хизмат кўрсатилишини яхшилади (шовқин камаяди, ҳаракат тезлиги ортади, сафар чоғида қулайлик даражаси ошади ва ш.к.).

Ўзбекистон темир йўлларини электрлаштириш 1971 йилда доимий токда бошланган эди. 1983 йилга келиб бир пайтнинг ўзида Тошкент-Ҳовос ва Тошкент-Хожикент участкаларида поездлар тягасини доимийдан ўзгарувчан токка ўтказиш амалга оширилди.

Тошкент-Самарқанд участкасида тезюрар ҳаракатни ташкил этиш бўйича чоратадбирларни амалга ошириш доирасида йўловчи поездларнинг тезюрар ҳаракатини ташкил қилиш учун контакт тармоғини реконструкция қилиш бўйича ишлар бажарилди.

2011-2013 йиллар мобайнида йўловчи поездларнинг Тошкент-Самарқанд участкасида тезюрар ҳаракати ташкил этилди, унинг доирасида Янгиер янги-Даштобод (35 км), Ғаллаорол-Булунғур (41км) бир йўлли электрлаштирилган участкалар ҳамда Даштобод-Жиззах (60км) участкасининг жуфт йўли 250 км/соат, шунингдек, Янгиер янги-Даштобод (35км) участкасининг тоқ йўли 160 км/соат тезлик учун қурилди.

2014 йилда:

йўловчи поездларнинг Тошкент-Самарқанд (344км) участкасида тезюрар ҳаракатини ташкил этиш доирасида контакт тармоғини реконструкция қилиш бўйича ишлар якунланди;

электрлаштирилган Ангрен-Кол участкалари фойдаланишга киритилди;

ўз маблағлари ҳисобидан Мароқанд-Қарши ва Қарши-Термиз участкаларини электрлаштириш лойиҳалари бўйича қурилиш ишлари давом эттирилди.

2015 йилда:

узунлиги 140 км ли Мароқанд- Қарши электрлаштирилган темир йўл участкаси фойдаланишга киритилди;

«Қарши-Термиз (325км) участкаларини электрлаштириш» лойиҳаси бўйича контакт тармоғи бўйича қурилиш-монтаж ишлари давом эттирилди;

«Ангрен – Поп янги электрлаштирилган темир йўлни қурилиши» лойиҳаси бўйича Қўл-Ғарбий портал электрлаштирилган участкаси фойдаланишга киритилди;

«Йўловчи поездларнинг тезюрар ҳаракатини йўлга қўйиб Самарқанд-Бухоро темир йўл линиясини электрлаштириш» лойиҳаси бўйича контакт тармоғида қурилиш-монтаж ишлари бошланди.

2016 йилда:

Ангрен- Поп-Қўқон-Андижон электрлаштирилган участкаси фойдаланишга киритилди;

Мароқанд-Навоий-Бухоро электрлаштирилган участкаси фойдаланишга киритилди;

Қарши-Термиз участкаси электрлаштириш лойиҳаси бўйича ўз маблағлари ҳисобидан қурилиш-монтаж ишлари бажарилишда давом этди.

2017 йилда:

Қарши-Термиз электрлаштирилган участкаси фойдаланишга киритилди;

Бухара-Мискин темир йўл линияси қурилиши лойиҳаси бўйича I босқич қурилиш-монтаж ишлари якунланди;

Поп-Қўқон-Андижон участкасини электрлаштиришнинг II босқич қурилиш-монтаж ишлари бажарилишда давом этди.

2018 йилда:

Поп-Наманган-Андижон участкаларини электрлаштириш лойиҳаси бўйича қурилиш-монтаж ишлари бажарилишда давом этди;

Урганч-Хива участкасини электрлаштириш лойиҳаси бўйича қурилиш-монтаж ишлари якунланди;

Қарши-Китоб электрлаштирилган участкаси фойдаланишга киритилди.

2019 йилда:

Поп-Наманган-Андижон участкаларини электрлаштириш лойиҳаси бўйича қурилиш-монтаж ишлари давом эттирилади;

Бухоро-Мискин темир йўл линияси қурилиши лойиҳаси бўйича II босқич қурилиш-монтаж ишлари бошланади.

6.2. Сигнализация ва алоқа бошқармаси

Сигнализация ва алоқа бошқармаси «ЎТЙ» АЖ нинг таркибий бўлинмаси ҳисобланиб, ҳаракат хавфсизлигини сўзсиз тامينлаган ҳолда сигнализация ва алоқанинг барча техникавий восита ва қурилмаларининг созлигини тامينлайди.

Темир йўл участкаларида поездлар ҳаракати хавфсизлигини тامينлаш автоматик блокировка, станцияларда стрелка ва сигналларни автоматик бошқариш, диспетчерлик марказлаштириш билан тامينланади. Автоматик блокировка тизими поездни бошқа поезд банд қилган ёки ҳудудида рельсларнинг бутлиги бузилган участкага киришини олдини олиш (блокировка қилиш) учун мўлжалланган.

Яримавтоматик блокировка тизимлари поездларни станциялар оралиғидаги перегонга чиқиб кетишини олдини олиш (блокировка қилиш) учун мўлжалланган. Станцияларда стрелка ва сигналларни автоматик бошқаришнинг асосий мақсади станциялар худудида муайян кесиб ўтилмайдиган йўналишлар бўйлаб поездлар ҳаракати учун шароит яратишдир. Диспетчерлик марказлаштириш тизимларининг ишидан мақсад перегон ва станциялар бўйлаб поездларни шу тарзда ўтиш тартибини тامينлашди.

Жамиятнинг сигнализация ва алоқа бошқармаси сифат ва ишончилиқнинг талаб этиладиган стандартларига мувофиқ автоматика, телемеханика ва алоқа қурилмаларини техникавий эксплуатациясини тامينлайди. Жамиятда мавжуд сигнализация, марказлаштириш ва блокировка тизимини модернизациялаш бўйича ишлар олиб борилмоқда.

Микропроцессорли марказлаштиришнинг юқори технологик (МПЦ туридаги) тизимларини жорий қилиш стрелкали ўтказгичлар ва сигнал қурилмаларини бошқариш билан бир қаторда барча узелларнинг ишини диагностика қилиш, шунингдек, операторлар ёки станция навбатчиларининг ҳаракатларини назорат қилиш имконини беради.

Реал вақт режимида поездлар вазиятини ҳамда станция ва перегонларда ўқларни ҳисоблашнинг электрон (ЭССО турдаги) тизимини назорат қилишга имкон берадиган микропроцессорли диспетчерлик марказлаштириш қурилмаларни жорий қилиш поездлар ҳаракат хавфсизлигини ишончли тامينлашга имкон беради.

Ҳозирги пайтда «ЎТЙ» АЖ ни сигнализация ва алоқа қурилмалари билан техникавий жиҳозланиши қуйидаги кўрсаткичлар билан тавсифланади:

- 193 станция стрелкали ўтказгичлар ва сигналларни электр марказлаштириш қурилмалари билан жиҳозланган;
- 42 станция стрелкали ўтказгичлар ва сигналларнинг микропроцессорли электр марказлаштириш қурилмалари билан жиҳозланган;
- 24 станция калитли боғланиш қурилмалари билан жиҳозланган;
- йўлнинг 1476,804 км перегонларни автоблокировка қурилмалари билан жиҳозланган;
- 2845,398 км йўл яримавтоматик блокировка билан жиҳозланган, шундан 1161,181 км дан кўпроғи микропроцессорли яримавтоматик блокировка қурилмалари билан жиҳозланган;
- 98,1 км йўл электр жезл тизими билан жиҳозланган;
- 2115,363 км йўл диспетчерлик марказлаштириш қурилмалари билан жиҳозланган.

2019 йилда электрлаштирилаётган Ғузор-Китоб, Поп-Наманган-Андижон, Мискин-Урганч участкаларида автоматик блокировка ва электр марказлаштириш қурилмаларини ўқларни электрон ҳисобланиши қўлланадиган янги микропроцессорли марказлаштириш тизимларига модернизациялаш, шунингдек, Бухоро-Мискин, Урганч – Хива темир йўл линияларини қурилиш участкаларида МПЦ микропроцессорли марказлаштириш ва ЭССО ўқларни электрон ҳисоблаш қурилмалари билан жиҳозлаш ишлари режалаштирилган.

Барча турдаги алоқани, шунингдек, диспетчерлик марказлаштириш қурилмалари ишини тامينлаш учун ҳаво ва кабелли алоқа линиялари ишлатилади.

Телекоммуникация тармоғи қуйидагилар учун мўлжалланган:

- поездларнинг хавфсиз ва самарали ҳаракатини тامينлаш учун поезд машинистлари ва диспетчерлик аппарати ўртасида ахборотни узатиш;
- самарали тижорат операцияларини тامينлаш ҳамда миқозларга кўрсатиладиган хизмат сифатини ошириш мақсадида станциялар ўртасида маълумот узатиш;

- кўшни темир йўллар ўртасида самарали алоқани тامينлаш.

Ҳозирги пайтда «ЎТЙ» АЖ тизимида 1565 км тола-оптик алоқа линиялари (ВОЛС) курилиб, фойдаланишга киритилган, шу жумладан участкалар бўйича Келес – Бухоро (648 км), Мароқанд-Қарши (146 км), Қарши-Қумқурғон (281 км), Тўқимачи-Ангрен (117 км), Ангрен-Поп-Қўқон-Андижон (302 км).

Келес – Бухоро, Мароқанд-Қарши, Қарши-Қумқурғон участкаларида SDH технологияси асосидаги узатиш тизимлари ўрнатилган. Юқори сатҳи Keumile UMUX-1500 аппаратураси базасида STM-4. Ангрен-Поп-Қўқон-Андижон участкаларида МО русумидаги оптик мультиплексорлар, СГМ ўзгарувчан мультиплексорлар тизими асосида маълумот узатиш тизимлари ўрнатилган. Қизилқудуқ-Қораўзак ва Урганч-Мискин участкаларида IP Fone MCL, РИССА маълумот узатиш рақамли тизимлари ишлаб турибди.

2019 йилда Ғузур-Китоб, Бухоро-Мискин электрлаштириш участкаларида тола-оптик линияларини модернизациялаш назарда тутилган.

Энг замонавий ускуналар базасида ВОЛСни жорий қилиш магистрал ва тезкор-технологик алоқа ташкил этилишини тубдан ўзгартириш, маълумотларни узатиш каналларини юзлаб баравар кўпайтиришга имкон беради.

7. ХАЛҚАРО АЛОҚАЛАР

Халқаро темир йўл ташкилотлари давлатларнинг темир йўл маъмуриятларининг ўзаро алоқалари ва ҳамкорлигини тامينлашда, йўловчилар ва юкларни ташувида келишилган шарт-шароитларни ишлаб чиқишда, ҳаракат таркиби ва контейнерлардан фойдаланиш, халқаро қатновда ташув ишларини амалга ошириш, техникавий сиёсатни олиб бориш ҳамда иш тажрибасини алмашишда муҳим роль ўйнайди. «ЎТЙ» АЖ бир нечта халқаро темир йўл ташкилотларига аъзо ҳисобланади.

ОСЖД – Софияда (Болгария Республикаси) 1956 йил 28 июнда вазирлар мажлисида тузилган халқаро ташкилот. 27 та мамлакатнинг темир йўл транспортини ОСЖДга аъзо ҳисобланади. «ЎТЙ» АЖ 2002 йилнинг 1 июлидан бошлаб темир йўллар ҳамкорлик ташкилотининг аъзоси ҳисобланади.

Халқаро шартнома тусига эга ОСЖД тўғрисидаги Низом ОСЖДнинг мавжудлиги ва фаолиятига асос ҳисобланади. ОСЖД тўғрисидаги Низомга мувофиқ ОСЖД ишида иштирок этишнинг бошқа шакллари ҳам мавжуд, жумладан, вазирлик ёки темир йўллар учун кузатувчи сифатида ҳамда бевосита темир йўллар фаолияти билан боғлиқ фирма ва ташкилотлар учун қўшилган корхона сифатида.

ОСЖД тўғрисидаги Низомда фаолиятнинг қуйидаги йўналишлари белгиланган:

- халқаро, даставвал Европа ва Осиё ўртасидаги қатновда, жумладан, комбинацияланган ташувда халқаро темир йўл ташувларини ривожлантириш ва такомиллаштириш;

- халқаро темир йўл ташувлари соҳасида келишилган транспорт сиёсатини шакллантириш, темир йўл транспортини фаолият стратегиясини ва ОСЖД фаолиятининг стратегиясини шакллантириш;

- халқаро транспорт ҳуқуқини (МТП) такомиллаштириш, Халқаро йўловчи қатнови тўғрисидаги Келишув (СМПС), Халқаро темир йўл юк ташувлари тўғрисидаги келишув (СМГС) ҳамда халқаро темир йўл ташувлари билан боғлиқ бошқа ҳуқуқий ҳужжатлар бўйича иш олиб бориш;

- темир йўл транспортининг иқтисодий, ахборот, илмий-техникавий ва экологик жиҳатлари билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилиш бўйича ҳамкорлик қилиш;

- транспорт бошқа турларига нисбатан темир йўл транспортининг рақобатбардошлигини ошириш бўйича тадбирларни ишлаб чиқиш;

- темир йўллардан фойдаланиш ҳамда халқаро темир йўл ташувларини янада ривожлантириш билан боғлиқ бошқа техникавий масалаларда ҳамкорлик қилиш;

- темир йўл транспорт масалалари, жумладан, комбинацияланган ташувлар билан шуғулланувчи халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлик.

«ЎТЙ» АЖ аъзо ҳисобланган бошқа бир халқаро темир йўл ташкилоти Ҳамдўстликка аъзо мамлакатларнинг темир йўл транспорти бўйича Кенгашидир.

Ҳамдўстликка аъзо мамлакатларнинг темир йўл транспорти бўйича Кенгаши ва унинг ижроия органи Кенгаш Дирекцияси Ҳамдўстликка аъзо мамлакатлар ўртасида барқарор иқтисодий алоқаларни тامينлаш мақсадида МДХ иштирокчи давлатлар ҳукуматларининг бошлиқлари келишуви билан 1992 йилнинг 14 феввалида тузилган эди. Кенгашнинг асосий вазифаларига қуйидагилар киради:

- давлатаро даражада темир йўл транспорти ишини мувофиқлаштириш ҳамда уни фаолиятининг келишилган тамойилларини ишлаб чиқиш;

- юк вагонлари ва контейнерларини биргаликда эксплуатация қилинишини ташкиллаштириш.

Кенгаш темир йўлларнинг эксплуатация фаолияти, юк вагонлари ва контейнерлардан биргаликда фойдаланиш ва уларни техник сақлаш, йўловчи ва юкларни ташиш шарт-шароитлари, халқаро катновда поездлар ҳаракати хавфсизлигини тامينлаш, бажарилган ишлар учун ҳисоб ва ўзаро ҳисоб-китоб тизимини ишлаб чиқиш, илмий-техникавий ҳамкорлик масаллари ва бошқа масалаларни кўриб чиқади ва ҳал қилади.

Темир йўл транспорти бўйича Кенгаш темир йўлларнинг технологик яхлитлигини тامينлашга биринчи даражали эътибор қаратади. Ҳар йили халқаро катновда поездлар ҳаракати жадвали ва уларни тузиш режасини ишлаб чиқиш амалга оширилади. Юк вагонларининг техникавий ҳолатига катта эътибор қаратилади.

Умумий ахборот майдонини сақлаб қолиш ва ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилинган. Темир йўл маъмуриятларининг Ахборот-ҳисоблаш маркази тузилиб, муваффақиятли фаолият юритмоқда.

2011 йилнинг 18 октябрида Санкт-Петербург шаҳрида МДХ ҳукумат раҳбарлари кенгашида «Ҳамдўстликка аъзо давлатларнинг темир йўл транспортини 2020 йилга қадар стратегик ривожлантириш Концепцияси» тасдиқланди. Концепцияни амалга ошириш Ҳамдўстликка аъзо давлатларнинг темир йўл транспортини тизимли ва келишилган тарзда ривожлантиришга имкон бериб, темир йўлларни евроосиё транспорт тизимига уйғун бирлашувига кўмаклашади.

МДХга аъзо давлатлар темир йўл маъмуриятларининг раҳбарлари Кенгашга аъзо ҳисобланади. Бундан ташқари, кенгаш ишида Болгария, Грузия, Латвия, Литва, Финляндия ва Эстониянинг темир йўл маъмуриятлари раҳбарлари иштирок этади.

8. ЙЎЛАКЛАР

Халқаро транспорт йўлаклари деганда турли мамлакатларни ўзаро боғловчи ҳамда юк ва йўловчиларни энг зич йўналишларда халқаро катновда ташувини тامينлаб берадиган, одатда, транспортнинг хар ҳил турларинининг энг техникавий жиҳозланган магистрал транспорт коммуникацияларининг жамламаси тушунилади.

Европа ва Осиёнинг 18 та давлатини бирлаштирувчи 13 та халқаро транспорт йўлаклари Фарбий Европа мамлакатларига Шарқий Европа давлатлари, Россия, Қозоғистон темир йўл тармоқлари орқали Хитой ва Осиёнинг бошқа мамлакатларига чиқишини тامينлаб беради.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан Темир йўллар ҳамкорлик ташкилоти (ОСЖД) халқаро йўлаклари рўйхатига мувофиқ иккита (№8, №10) йўлак ўтади.

Транспорт йўлаклари – бу, аввало, ташулар бозори бўлиб, унда «ЎТЙ» АЖ ҳам бошқа давлатларнинг темир йўллари, ҳам транспорт бошқа турлари томонидан қаттиқ рақобатга учрамоқда.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида халқаро темир йўл транспорт йўлакларини шакллантириш ва ривожлантиришнинг асосий мақсадлари миллий транспорт коммуникацияларига халқаро транспорт оқимларини жалб қилиш, мамлакат ичидаги транспорт қатновини яхшилаш учун қулай шарт-шароитларни яратиш ҳисобланади.

Қўйилган мақсадларга етиш иқтисодиётнинг темир йўл транспорти хизматларига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ ва самаралироқ қондириш, шунингдек, транзит салоҳиятни кенгайтириш, дунёнинг товар ва фрахт бозорларида ўзбек товар ишлаб чиқарувчилари ва транспорт-экспедиторлик корхоналарининг рақобатбардошлигини ошириш имконини беради.

9. АТРОФ-МУҲИТ

Атроф-муҳит муҳофазаси деганда тирик (ўсимлик ва ҳайвонот дунёси) ва ўлик (сув, тупроқ, ҳаво, иқлим) табиатни сақлаб қолиш, ундан оқилона фойдаланиш ва тиклашга, инсон хўжалик фаолиятини унинг соғлиги ва атроф-муҳитга бевосита и билвосита салбий таъсирини олдини олишга қаратилган чора-тадбирлар тизими тушунилади.

Табиатни муҳофаза қилиш масалалари бўйича жамиятнинг асосий вазифаси атроф-муҳитга салбий таъсирнинг амалдаги кўрсаткичларини белгиланган меъёрларгача ва ундан ҳам пастроқ даражага босқичма-босқич тушириш, технологик жараёнларни такомиллаштириш ва ресурсларни тежовчи технологияларга ўтиш, атроф-муҳит муҳофазаси соҳасидаги норматив-ҳуқуқий базасни яратиш ва янгилашдан иборатдир.

Темир йўлларнинг асосий хусусияти – юк ва йўловчиларни узлуксиз ташувини тامينловчи ҳаракат таркиби ва ишлаб чиқариш объектларининг бутун сутка давомида ишлашидир. Бундай шароитда атмосфера ҳавосига зарарли моддалар чиқишини камайтириш атроф-муҳит муҳофазаси соҳасида ҳал қилиниши лозим энг муҳим вазифалардан бирига айланади. Шу мақсадда турғун манбаларда чанг ва газдан тозаловчи ускуналар ўрнатилади, бунда тозалаш фоизи 85 % ни ташкил қилади. Бундан ташқари, жамиятда темир йўлларни босқичма-босқич электрлаштириш ҳамда тепловозларни электровозларга алмаштириш бўйича ишлаб олиб борилмоқда.

Темир йўлларни электрлаштириш ҳар йили тепловозлардан атмосфера ҳавосига чиқадиған ифлослантирувчи моддаларни икки минг тоннага камайтиришга имкон берадиған асосий тадбир ҳисобланади. Бунда атмосфера ҳавосига зарарли чиқишларни камайтириш дизелларни тўлиқ алмаштириш ҳамда янги замонавий локомотивларни сотиб олиш эвазига мавжуд ҳаракат таркибини модернизациялаш ҳисобига локомотивларни электр тягага ўтказиш, таркиб, йўловчи поездлари, кичик станцияларни электр иситишга ўтказиш ҳисобига тامينланади.

Атмосферага зарарли чиқишларни камайтириш учун жамият тарафидан қатор чора-тадбирларни амалга ошириш, жумладан, катта қувватли буғ қозонларини босқичма-босқич анча тежамли ва замонавий сув қизитиш қозонларига алмаштириш назарда тутилмоқда.

2018 йилда ишлаб чиқилган тадбирлар бўйича атроф-муҳит муҳофазасига жамият тарафидан 290,33 млн сўмлик маблағ ажратилди, шундан атмосфера ҳавосини муҳофазасига – 68,4 млн сўм, сув ресурсларини муҳофазасига– 51,22 млн сўм, ер ва минерал хом-ашё ресурслари муҳофазасига – 98,56 млн сўм, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси муҳофазасига– 72,15 млн сўм ажратилди.

2019 йилда атроф-муҳит муҳофазаси тадбирларига 293,2 млн сўм маблағни йўналтириш мўлжалланмоқда, жумладан: атмосфера ҳавосини муҳофазасига – 69,08 млн сўм, сув ресурсларини муҳофазасига– 51,73 млн сўм, ер ва минерал хом-ашё ресурслари муҳофазасига – 99,54 млн сўм, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси муҳофазасига– 72,87 млн сўм.

10. МАҲСУЛОТ ВА ХИЗМАТЛАР

10.1. ISO халқаро стандарти

Маҳсулот ва хизматлар сифатини истеъмолчилар талабига жавоб берадиган даражада ушлаб туриш ва корхоналарнинг рақобатбардошлик даражасини ошириш мақсадида жамият раҳбарияти тарафидан ISO 9001:2015 халқаро стандартларига мувофиқ сифат менежменти тизимини жорий қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ҳозирга келиб «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ нинг 17 та корхонасида сифат менежменти тизими юқорида кўрсатилган стандарт талабларига мувофиқ жорий қилинган ва ишламоқда.

Чиқарилаётган маҳсулотнинг хавфсизлиги, сифати ва рақобатбардошлигини янада ошириш, техникавий тартибга солиш тизимини такомиллаштириш ҳамда мувофиқликни баҳолаш бўйича ишларни халқаро тан олиншини таминлаш, шунингдек, замонавий менежмент тизимларини жорий қилишни кенгайтириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тарафидан 19.10.2015 йилда 298-сонли «2020 йилгача бўлган даврда сифатнинг миллий инфратузилмасини ривожлантириш дастурини тасдиқлаш тўғрисида Қарор қабул қилинди.

Ушбу Қарорни ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 05.12.2015 йилдаги 97-а-сонли президиум мажлисининг баённомасини ижроси бўйича «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ бошқарув раиси А.Ж. Раматов ва «Ўзстандарт» Агентлигининг бош директори А.К.Курбанов томонидан тасдиқланган «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ корхоналарида ISO 9001:2015 халқаро стандартларига мувофиқ сифат менежменти тизимини жорий қилишнинг тармоқ жадвали ишлаб чиқилган ва тасдиқланган.

Юқорида келтирилган тармоқ жадвалига кўра, «Соғдиана транс» ШК да, UzXCMG МЧЖ ҚК ва СМП-406 да халқаро ISO 9001:2015 стандартига мувофиқ сифат менежменти тизими жорий қилинган ҳамда миллий ва халқаро сертификатлар олинган.

Халқаро ISO 9001:2015 стандартига мувофиқ сифат менежменти тизимини Олтиариқ ППС да жорий қилиш 2019 йилга мўлжалланган.

10.2. Юк ва йўловчиларни ташуви бўйича хизматлар.

10.2.1. Юк ташувлари

Юкларни ташиш транспортнинг асосий функцияси ҳисобланиб, саноат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулоти ишлаб чиқарилиши жараёнини давом эттириш ва яқунлаш, муомала соҳасида, шунингдек, аҳолининг эҳтиёжларини қондириш учун зарур бўлган юкларни кўчиришдан иборатдир.

Ўзбекистон Республикаси темир йўлларида юкларни ташиш, юкларни ташиш қоидаларига мувофиқ амалга оширилади, Ўзбекистон Республикаси темир йўллари уставига мувофиқ тасдиқланадиган ушбу норматив-ҳуқуқий ҳужжат ўз ичига темир йўл, унинг корхоналари, юк жўнатувчилар, юк қабул қилувчилар, шохобча йўлларнинг эгалари учун мажбурий ҳисобланган, ҳаракат хавфсизлигини, юкларнинг ва темир йўл ҳаракат таркибининг бутлигини, шунингдек, экологик хавфсизликни таминлаш мақсадида уларнинг ўзига хос жиҳатларини ҳисобга олган шарт-шароитларни олади.

Темир йўл транспортининг транспорт иши ҳажми уни юк ташувлари иши бўйича кўрсаткичи – юк айланмасини ифодалайди. Юк айланмаси юклар ташиладиган масофани ҳисобга олган ҳолда ташув ишларининг миқдорини тавсифлайди ва ташилган юк ҳажмини улар ташиладиган тегишли масофага кўпайтмаларининг йиғиндиси сифатида тарърифланади.

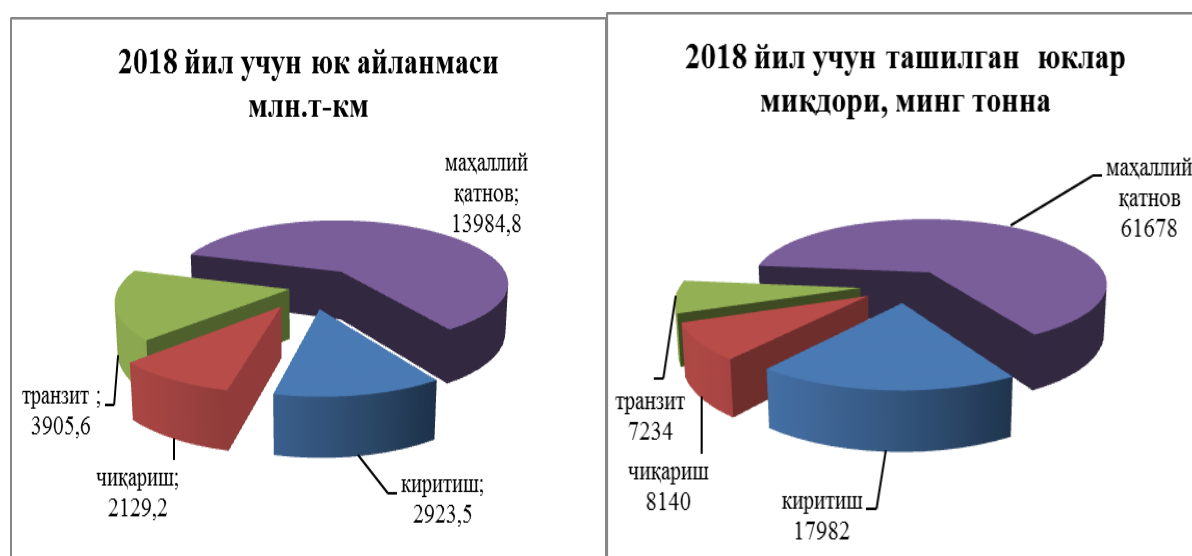
Юк айланмаси қуйидаги формула бўйича ҳисоблаб топилади:

$$\sum P \cdot L = P_1 \cdot L_1 + P_2 \cdot L_2 + P_3 \cdot L_3 + \dots + P_n \cdot L_n,$$

бу ерда: P – юкнинг оғирлиги, L – юк ташиладиган масофа.

Юк айланмаси кўрсаткичлари темир йўлнинг моддий-техника ресурсларга бўлган эҳтиёжини аниқлаш учун ишлатилади (талаб этиладиган юк вагонлари, локомотивлар парки, электр энергияси, ёқилғи, материаллар, ишчи кучи ва ш.к.).

2018 йил учун юк айланмасини 22,9 млрд тонна/км га бажариш, 95,0 млн тонна юкларни ташиш ва 68,2 млн тонна юкларни жўнатилиши кутилмоқда.

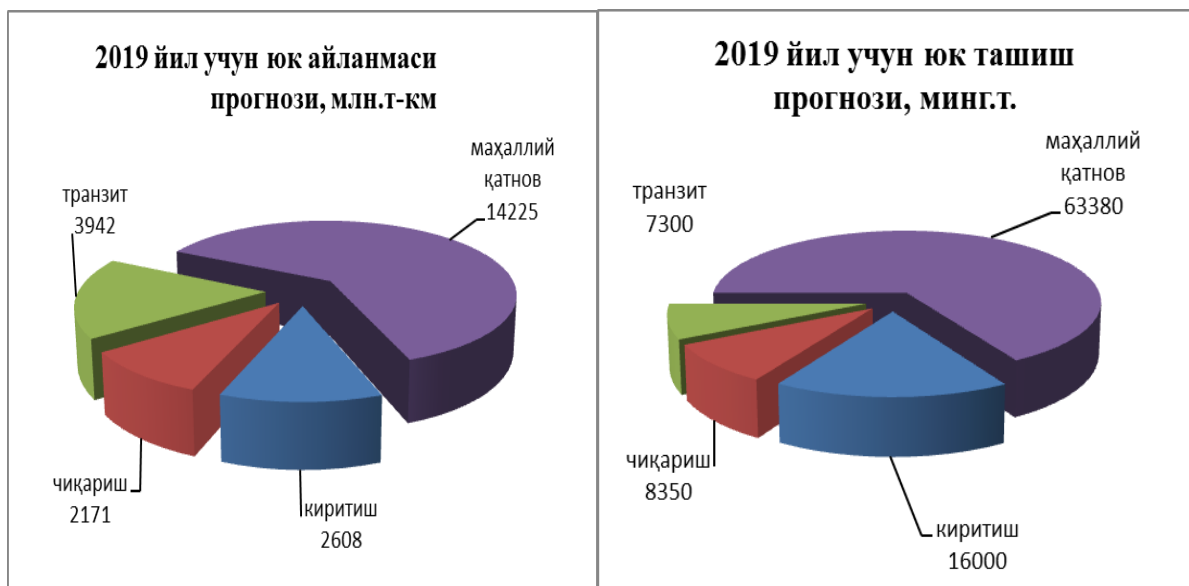

2018 йил учун юк айланмаси, млн тн-км

- маҳаллий қатнов 13984,8
- киритиш 2923,5
- чиқариш 2129,2
- транзит 3905,6

2018 йилда ташилган юкларнинг миқдори, минг тонна

- маҳаллий қатнов 61678
- киритиш 17982
- чиқариш 8140
- транзит 7234

2019 йил учун юк айланмаси прогнози, млн тн-км

- маҳаллий қатнов 14225
- киритиш 2608
- чиқариш 2171
- транзит 3942

2019 йил учун юк ташиш прогнози, минг тонна

- маҳаллий қатнов 63380
- киритиш 16000
- чиқариш 8350
- транзит 7300

10.2.2. Темир йўл юк тарифлари

Юк ва юк-багадни ташиш учун ташув ҳақи, шунингдек, уларни қўллаш қоидалари тариф бўйича аниқланади. Базавий тариф 10-01-сонли прејскурантларда (тариф қўлланмасида) ҳамда МДХ темир йўллари­нинг халқаро йўналишда юкларни ташишга тариф сиёсати билан белгиланади.

10-01-сонли прејскурантнинг юк тарифлари икки тасосий ставкага эга – бошланғич-охирги ва ҳаракат операциялари учун. Булардан кейингиси 1-тариф қўлланмасида ҳисоб-китоб жадваллари кўринишида чоп этилган ташув ҳақларини белгилаш учун масофага кўпайтирилган. Тарифларни бу каби тузилиши масофага боғлиқ равишда ҳақ миқдорининг секинлашиб ўсишини тaminлайди, бу эса ташувларнинг таннархи ўзгаришига мувофиқ келади. Ташув ҳақи энг қисқа масофа учун ундирилади.

МТТ тарифи МДХ давлатларида амалдаги ставкаларни ҳисоб-китоб қилиш учун асос ҳисобланади – базавий тарифга ташувнинг олислиги, тоннаж ва юклар ташуви амалга ошириладиган айрим мам­лакатларнинг ҳудудига қараб пасановчи тариф қўлланади. МТТ базавий ставкаси қим­мат ҳисобланади, махсус чегирмалар эса ўзгарувчанликни тaminлайди. Бошқа коэф­фициентлар ҳар бир алоҳида мамлакат учун элементларни ва ташувнинг олислигини ҳисобга олади.

МТТ тарифлари узоқ масофаларга ташувларга қулайлик қилади ҳамда, тегишли харажатларнинг кесимини акс этириб, қисқа масофага ташувларга нисбатан баландроқ нархларни белгилайди. Бундай ёндашув жамият тарафидан, қисқа масофаларга ташувларга автомоби­ли транспор­ти тарафидан яхшироқ кўрсатилишини, темир йўл эса олис ташувлар бозорига хиз­мат кўрсатиб, минтақавий бозор учун рақобат қилмаслигини ҳисобга олиб мақбул деб кўрилади.

10.2.3. Ташувларнинг мувозанатланмагани

Темир йўлларни янгилаш ва реконструкция қилиш бўйича олиб борилаётган ишлар билан бир қаторда юк ташувларини ташкил этишнинг бутун занжирини мақбуллаштириш бўйича чораларни кўриш лозим. Кўпчилик экспертлар, контейнерлардан кенг фойдаланиш, шунингдек, «ЎТЙ» АЖ инфратузилма объектларини, локомотив паркени ва ҳаракат таркибини модернизациялаш бу масалаларнинг ечими бўлиши мумкинлигини қайд этадилар.

Кўплаб мамлакатлардан импорт контейнер ташувлари мавжуд бўлсада, тегишли экспорт юкларининг йўқлиги туфайли уларни қайта юклаш ҳажми жуда кам. Пахта сингари юкларни экспорт ташувларига келсак, тарифларнинг тузилмаси уларни ёпиқ вагонларда ташиш учун қулай, шу туфайли контейнерларда ташиш тежамли эмас. Бундай юклар одатда франко-порт омбори шартида сотилиб, уларни сотилишни кутиб порт омборларида сақлаш зарурати бор, бунда якуний олувчи маълум эмас ва контейнерни Ўзбекистонда паррон транзит учун юклашнинг имкони йўқ.

Ташувларнинг мувозанатланмагани муаммоси қўшни давлатларда мувозанат йўқлиги билан мураккаблашади. Барча қўшни мамлакатлар контейнерда ташувларга тааллуқли савдо номувозанатлигига эга, бунда бўш контейнерлар ортга, Хитой-Европага жўнатилади ёки денгиз портига қайтиб кетади, бўш контейнерларни ташиш учун махсус тарифлар мавжудлигига қарамасдан, бу ҳолат темир йўл транспортида нархи қиммат олисга ташувни англатади. Шу сабабли контейнер операторлари, хусусан, кема қатнови жамиятлари Ўзбекистонга ташув учун контейнерларни истамасдан беришади, чунки бу уларни бир муддат муомаладан чиқариши мумкин. Шу муносабат билан, ташувларнинг мувозанатланмагани ҳамда назорат қилишнинг қийинлиги биргаликда, кема қатнови жамиятлари одатда Марказий Осиё(дан)га ташувлар учун паррон коносамент таклиф қилмаслигига олиб келади. Айрим кема қатнови жамиятлари одатда молиявий депозит билан тامينланган қайтиб бериш масъулиятини оладиган бошқа транспорт ташкилотларига ўз контейнерларини берадилар. Депозит миқдори ва юкланадиган хавфлар кўпинча кўтариб бўлмайдиган даражада баланд бўлади, шу туфайли контейнерлардан кўпинча юклар тушириб олинади. Ножисмоний тўсиқларга қарамасдан йил мобайнида 70 000 тага яқин контейнер ишланади.

10.2.4. Интермодал экспедиторлик хизматлари

Кўпчилик экспедиторлар бир модаллидир. Кўп сонли темир йўл экспедиторлари мавжуд бўлиб, улар ўртасида контейнер ташувларига хизмат кўрсатувчи иккита асосий ташкилот устунлик қилади. Бундан ташқари, кўпчилиги хорижда алоқаларга эга автомобил экспедиторлари ҳам бўлиб, улар беистисно халқаро автомобил ташувлари билан шуғулланадилар. Муваффақиятли интермодал транспорт учун автомобил ва темир йўл операторлари ўртасида «шериклик» мавжуд бўлиши лозим. Мавжуд бўлмагани туфайли автомобил ва темир йўл экспедиторлари, айниқса, хорижий автомобил компанияларининг мўл эканлигини ҳисобга олиб, рақобатчи ҳисобланадилар: экспедиторлар чекланган танловни таклиф қиладилар.

Нисбатан кам сонли контейнерлар Тошкентда ва Фарғона водийсида жамлангани эътиборга олиб, терминал мослама ва қурилмаларининг йўқлиги интермодал транспортнинг ўсишига тўсқинлик қилмайди. Кўплаб юклаш-тушириш станциялари портал кўприксимон кранлар билан жиҳозланган ёки контейнерларни тушириш-юклашга қодир ҳаракатчан кранлардан фойдаланиш имконига эгадирлар. Интермодал ташувлар ортиб бориши билан Чукурсой ёки Тошкент-Юк станцияларидаги объектлар сингари анча йирик терминаллар талаб этилади, улар эса

бир модалли асосда ишлайди ёхуд логистик марказларнинг бир қисми бўлади. Бундай терминалларни яратиш ва уларни найздор юкортгичли штабелловчи юклагичлар ва катта айри юклагичлар билан жиҳозлаш нархи қиммат тадбир ҳисобланиб, уларни мавжуд бўлиши учун ишлаб чиқариш миқёсини ўсиши эвазига тежам зарур бўлади. Шундай қилиб, бундай терминалларга бўлган талаб ва таклифни мувозанатлаш муҳимдир.

10.3. Йўловчи ташиш

Йўловчи ташувларининг ички бозори жуда чекланган. Автомобил транспорти тарафидан ҳам шаҳарлараро автобусларда, ҳам хусусий автомобиллар билан ташувда рақобат кучая боради, темир йўл транспортининг хизматлари эса рақобатлироқ тарифлар ҳисобига янги маршрутлар жорий қилиниб такомиллашиб боради.

Ҳозирги пайтда Тошкент–Самарқанд–Бухоро ва Тошкент-Самарқанд-Қарши йўналишлари бўйлаб тўртта ўта тезюрар юқори қулайликдаги поездлар қатнамоқда, улар ҳаво ва автотранспорт ташувларига муносиб рақобат ҳосил қилиб, темир йўлда туристик ташувларни кенгайтириш учун кенг имкониятлар очди.

Электropоезд энг илғор технологиялар бўйича Испанияда «Talgo» компаниясининг мутахассислари тарафидан ишлаб чиқилган.

Бухоро–Мискин ва Урганч-Хива янги темир йўл участкалари қурилишининг якунланиши Тошкент-Самарқанд-Бухоро-Хива йўналишлари бўйлаб тезюрар ҳаракатни ташкил қилишга, бу эса йўловчи ва туристларнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудининг тарихий жойлари бўйлаб қулай ва тез ҳаракатланишларига имкон беради.

«Шарқ» фирмали экспресс поезда ҳақиқий «Шарқ экспресси»га айланди. Ушбу тезюрар поезд Ўзбекистоннинг учта: Тошкент, Самарқанд ва Бухоро қадимий шаҳарларини бирлаштиради. 160 км/соат максимал тезликка етгани ҳолда «Шарқ» поезда икки четки манзил (Тошкент - Бухоро, 616 км) орасидаги масофани тез ва қулайликни тامينлаб босиб ўтади.

Туристлик хизматларни янада ривожлантириш ва экспортини ошириш бўйича 2018-2021 йилларга мўлжалланган биринчи навбатдаги чора-тадбирлар комплексига мувофиқ «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ Ўзбекистон Республикаси ичида ва халқаро йўналишларда «Ипак йўли» бўйлаб махсус туристик поездларни ташкиллаштириш бўйича иш олиб бормоқда. Туризм бўйича хизматлар соҳасини кенгайтириш учун «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ нинг «O'ztemiryo'lyo'lovchi» АЖ ҳар йили Германиядаги «ITB», Испаниядаги «FITUR», Буюк Британиядаги «WTM» ва бошқа халқаро туристик ярмаркаларда иштирок этмоқда.

Ушбу резерв ва имкониятларни ўрганиш темир йўл йўловчи ташуви мақсадли бозорларининг чегаралирини етарлича аниқ белгилашга имкон бериб, уларни ўзлаштириш эса корхонанинг молиявий ҳолатини анча яхшилашга ёрдам беради.

Мамлакатимиз мустақиллигининг 25-йиллиги арафасида Тошкентдан Андижонга қараб йўловчи поезда қатнай бошлади. Ҳозирги пайтда замонавий тезюрар поездлар Тошкент-Андижон-Тошкент йўналиши бўйлаб кунига икки марта қатнамоқда, ҳафтасига икки марта «Андижон-Бухоро-Андижон» ва «Андижон-Урганч-Андижон» поездлари қатнапти.

2018 йилда йўловчи айланмаси ҳажмини 4322,6 млн йўл/км га ёки 2017 йилнинг ҳисоботига нисбатан 100,7% га етказиш кутилмоқда.

11 жадвал. – Йўловчи ташиш

Кўрсаткичлар	2015 й.	2016 й.	2017 й.	2018 й.	2019 й.
Темир йўл транспорти йўловчи айланмаси, млн. йуловчи-км	3757,7	3933,6	4236,2	4322,6	4388
Ўсиш суръати, %	100,0	103,2	108,0	100,7	101,5
Метрополитен йўловчи айланмаси, млн. йўловчи-км			425,1	493,2	593,7
Темир йўл транспорти орқали ташилган йўловчилар сони, млн. киши.	20,63	20,96	21,33	22,86	22,915
Ўсиш суръати, %	103,9	101,6	102,0	105,9	100,2
Метрополитен орқали ташилган йўловчилар сони, млн. киши.			58,32	67,65	81,4

Йўловчи айланмаси ва ташилган йўловчиларнинг сони барқарор ўсмоқда. 2018 йил учун йўловчи айланмаси 4400 млн йўл/км ёки 2017 йил ҳисоботида нисбатан 103,8% да прогноз қилинмоқда.

Йўловчи айланмаси ташилган йўловчилар сонининг уларни ташишнинг тегишли масофасига кўпайтмаларининг йиғиндиси сифатида қуйидаги формула бўйича аниқланади:

$$\sum A * L = A_1 * L_1 + A_2 * L_2 + A_3 * L_3 + \dots + A_n * L_n$$

бу ерда: А – йўловчилар сони, L – йўловчилар ташилган масофа.

2018 йил учун эксплуатация ишининг келтирилган ҳажмида йўловчилар айланмасининг солиштирма вазни 16,1% да, эксплуатация харажатларининг суммасида йўловчи ташиш харажатларининг қисми 22,6% да назарда тутилган.

11. 2018 ЙИЛ УЧУН КЎРСАТКИЧЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИ ВА 2019 ЙИЛ УЧУН ПРОГНОЗ

11.1. 2018 йилда қуйидаги параметрларга эришилган:

- Даромадлар 7426 млрд сўм ҳажмда кутилмоқда;
- Хизматлар экспорти бўйича йил охиригача прогноз кўрсаткичларни 400,3 млн АҚШ доллари ёки йил прогнозига нисбатан 100,0% га бажариш кутилмоқда.

• Жами қиймати 493,22 млн АҚШ долларига тенг капитал қўйилмаларни ўзлаштириш, шу жумладан

ўз маблағлари – 220,11 млн АҚШ доллари,

ЎзТТЖ маблағлари – 40,23 млн АҚШ доллари,

хорижий инвестициялар – 116,68 млн АҚШ доллари,

давлат бюджетининг маблағлари – 61,5 млн АҚШ доллари,

тижорат банкларининг кредитлари – 27,0 млн АҚШ доллари,

тўғридан-тўғри инвестициялар - 27,7 млн АҚШ доллари.

• Чиқарилган саноат маҳсулотининг ҳажми 962,0 млрд сўм ёки солиштирма нархларда аввалги йилнинг ҳисоботида нисбатан 116,6,0% миқдоридан кутилмоқда;

• Ўзбекистон Республикаси Президентининг 22.12.2016 йилдаги ПҚ-2692-сонли «Саноат тармоқлари корхоналарининг жисмоний ишдан чиққан ва маънавий эскирган машина-ускуналарини жадал янгилаш, шунингдек, ишлаб чиқариш харажатларини камайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорини ижроси бўйича

жамиятда «Саноат корхоналари тарафилан чиқариладиган маҳсулотнинг таннархини камайтиришга оид чора-тадбирлар комплекси» тасдиқланган. Саноат корхоналари бўйича маҳсулотнинг таннархини солиштирма шартларда камайиши 2017 йил ҳисоботига нисбатан 2,2% га етиши мумкин.

- 4433 та янги иш жойлари ташкил қилинган, жумладан, инвестицион дастур бўйича 1873 та иш жойи, маҳаллийлаштириш дастури бўйича 73 та иш жойи, соҳани ривожлантириш дастури бўйича 2287 та иш жойи, касаначилик меҳнати бўйича 300 та иш жойи ташкил қилинган;

- Маҳаллийлаштириш дастури бўйича (51 та лойиха) 79,81 млрд сўм ёки прогнозга нисбатан 100% маблағ ўзлаштирилади.

1.2. 2019 йилга асосий вазифалар:

№ п/п	Номи	Ҳажми	2018 йилга ўсиш суръати, %
1	Юк жўнатиш, млн. тонна	78,48	115,0
2	Юк ташиш, млн. тонна	95,0	100,1
	шу жумладан экспорт юк ташиш, млн.тонна	8,3	100,4
	транзит юк ташиш, млн. тонна	7,3	100,3
3	Товарлар ва хизматлар экспортини амалга ошириш, млн. долл.	460,0	114,9
4	Янги иш ўринлари яратиш, дона	1222	
5	Капитал маблағларни ўзлаштириш, млн. долл.	506,83	
6	Саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш, млрд. сум	1400,0	108,1
7	Маҳсулотлар, моллар ва эҳтиёт қисмларни ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш, млрд. сум	95,3	119,4

- Дебитор ва кредитор қарздорликни мониторинг қилиш ва сундиришнинг тегишли чораларини кўриш бўйича ишчи комиссия ишини юритиш ҳамда дебитор, жумладан, муддатидан ўтган қарздорликни қискартиришга қаратилган чора-тадбирларнинг комплекс режасини ишлаб чиқиш.

- ISO стандартлари талабларига мувофиқ сифат менежменти тизимини жорий қилишни давом эттириш ва доимий яхшилаб бориш.

- 2019 йилнинг биринчи июлига қадар 2018 йилдаги иш яқунлари бўйича акциядорларнинг ҳисобот умумий йиғилишини ўтказиш, шунингдек, соф фойдани, жумладан, дивидендларни тўлашга ҳам тақсимлаш масаласини кўриб чиқиш;

2019 йилда темир йўл соҳасини ривожлантириш дастури доирасида кейинчалик ривожлантиришнинг қуйидаги йўналишлари бўйича темир йўл транспортини ривожлантириш ва модернизациялаш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш назарда тутилмоқда:

Темир йўл инфратузилмаси:

- Поп-Қўқон-Андижон участкасини электрлаштириш билан Ангрэн-Поп электрлаштирилган темир йўл линиясини куриш;
- Поп-Наманган-Андижон темир йўл линиясининг 145,1 км ни электрлаштириш;
- Андижан–Савай–Хонобод темир йўл линиясининг 65 км ни модернизациялаш;
- 180 км темир йўлларни тиклаш, 100 тадан комплект стрелкали ўтказгичлар ва ўтказма брусларни алмаштириш;

Ҳаракат таркиби:

- «Ўзтемир йўлмаштамир» УК да 26 дона локомотивларни хизмат муддатини узайтириб модернизациялаш ва тиклаш;
- «Қуюв-механика заводи» ШК ва «Андижон-механика заводи» ШК базаларида 1200 та юк вагонини ишлаб чиқариш;
- 1994 та юк вагонини хизмат муддатини узайтириб тиклаш ва модернизациялаш;
- «Тошкент йўловчи вагонларни куриш ва тамирлаш заводи» АЖ да 15 та йўловчи вагонларни ишлаб чиқариш;

Темир йўлда поездлар ҳаракати хавфсизлигини ошириш:

- авариявий вазиятларни бартараф қилиш ва поездлар ҳаракати хавфсизлигини ошириш бўйича тадбирларни амалга ошириш тизимини такомиллаштириш;
- темир йўлларни поездлар ҳаракати хавфсизлигини тامينлашнинг техникавий воситалари билан янада тامينлаш, поездлар ҳаракатини бошқаришнинг автоматлаштирилган тизимларини жорий қилиш;
- темир йўл транспорти авария-тиклаш хўжалигининг техникавий воситаларини модернизациялаш;

12. МАРКЕТИНГ СТРАТЕГИЯСИ

12.1. Юк ташувларининг маркетинг стратегияси

«ЎТЙ» АЖ нинг 2019 йилга мўлжалланган маркетинг стратегияси қуйидаги йўналишлар бўйича белгиланган:

- Ихтисослаштирилган халқаро транспорт терминалларини яратиш, мақбул тариф сиёсатини қўллаш йўли билан Ўзбекистон Республикаси темир йўлларига транзит юклар оқимини жалб қилиш. Юкларни экспорт, импорт ва транзит ташувлари бўйича тизимли таҳлил юритиш.

- Республикада Навоий шаҳридаги аэропорт базасида тузилган халқаро интермодал логистика маркази ва эркин индустриал иқтисодий зона (СИЭЗ) фаолияти билан боғлиқ темир йўл ташувларини ривожлантириш бўйича ишлаш.

- Мўлжалланаётган транспорт хизматлари тўғрисида ахборот воситаси, темир йўл маркетинг коммуникация сиёсатининг таркибий қисми сифатида транспортда реклама. Транспортнинг барча турлари ўртасида рақобат шарт-шароитида транспортда фаол реклама фаолиятини юртиш зарурлиги шубҳасиз. Транспорт хизматларининг янги турлари, юк эгалари ва юқори тезликдаги ҳаракат йўловчиларига фирмали хизмат кўрсатиш, транзит транспорт йўлаклари, айрим фойдаланувчилар учун имтиёз ва чегирмалар, юкларни «эшиқдан эшиккача» етказиб бериш, қулай шаҳаратрофида қатновчи электропоездлар, вокзаллар ва поездлардаги сервис хизматлари ва ш.к. саводли, тез англанадиган ва ўзига хос рекламани талаб қилади.

- Юк ташувлари маркетинги масалалари бўйича халқаро тажрибани амалиётда қўллаш, шунингдек, Trans Uzbekistan, Trans Kazakhstan, Trans Russia ва б. халқаро кўргазмаларида иштирок этиш.

- Рақобатни ривожлантириш, тадбиркорлик объектларини айрим хизматларни амалга оширишга етишини тامينлаш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш. Бунда жамият Ўзбекистон Республикасининг 14.12.2010 йилдаги «Табиий монополиялар тўғрисида»ги Қонунининг 4-моддасига киритилган ўзгартиришларга таянади, бунда темир йўл соҳасида табиий монополиялар субъектларининг фаолиятини давлат тарафидан тартибга солиниши темир йўллар инфратузилмасидан фойдаланишни ҳисобга олиб белгиланиши назарда тутилган.
- Вагонларни юклаш ва тушириш мудатларини қисқартириш, маршрутли жўнатмалар механизмини жорий қилиш.

12.2. Йўловчи ташувларининг маркетинг стратегияси

Йўловчи ташувларининг маркетинги аҳолининг транспорт эҳтиёжларини тўла ва самарали қондиришга қаратилган бошқарув тизимидан иборат.

- Йўловчи айланмасини ошириш учун тўғридан-тўғри аралаш ва ички йўналишдаги йўловчи поездларга ташув ҳужжатларини сотиш технологияси тартибга солинди.

- Ўзбекистон Республикасида кичик ва ўрта бизнес тадбиркорларининг талабини қондириш учун багаж ташувларини ривожлантириш. Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги доирасида кичик ва ўрта бизнес тадбиркорлари билан багаж вагонларини ижарасига шартномалар тузилади.

- Йўловчиларга йўлда кетиш чоғида ва вокзалларда кўрсатиладиган хизматларни яхшилаш ва кенгайтириш. Қарши, Термиз, Жиззах, Урганч, Гулистон вокзалларида қулайлиги оширилган залларда сервис хизматларини кенгайтириш.

- Поездларда йўловчиларга хизмат кўрсатишнинг сифати ва маданиятини, жумладан, қулайликни тامينланишини ошириш. Йўловчи ташувларининг рақобатбардошлигини, йўловчиларга хизмат кўрсатишнинг сифати ва маданиятини ошириш мақсадида 2019 йилда 15 та янги йўловчи ваони сотиб олинади.

- Жамиятнинг «Эспресс-3» АБТ тизими орқали халқаро йўналишлар, шу жумладан олис хориж мамлакатларига ташув ҳужжатларини сотилишини жорий қилиш.

- Ўзбекистон Республикаси аҳолиси, норезидентари, шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг маданий мероси ва тарихий ёдгорликлари билан танишишни истовчи туристларнинг эҳтиёжларини маркетинг тадқиқ этиш натижаларига мувофиқ туристик ташувларни ривожлантириш. Шу муносабат билан темир йўлларда туристларни ташувини ривожлантириш бўйича 2020 йилгача мўлжалланган чора-тадбирларнинг комплекс режаси ишлаб чиқилган. Ушбу режа қуйидагиларни назарда тутди:

- туристларга қулайроқ ва сифатлироқ хизматларни тақдим қилган ҳолда темир йўлларда тезюрар ва ўта тезюрар ҳаракатни ташкил қилиш;

- «ЎТЙ» АЖ да шакллантириладиган махсус (бўюртма бўйича) чартер туристик поездларни ташкил қилиш;

- қуйидаги йўналишлар: Бухоро-Урганч, Самарқанд-Навои-Учкудук-Урганч, Тошкент-Бишкек-Балиқчи, Тошкент-Санкт-Петербургда йўналишлари бўйича туристик-экскурсия поездлари ҳаракатини ташкил қилиш.

- темир йўлларда туристик ташувларни тартибга солишнинг институционал базасини шакллантириш.

13. МАҚСАДЛИ БОЗОРЛАР

13.1. Мақсадли истеъмолчилар

Республикада «Ўзбекнефтегаз» МХК, «Ўзқурилишматериаллари» АЖ, «Ўзбекэнерго» АЖ, «Ўзкимёсаноат» АЖ ва бошқалар энг йирик юк жўнатувчилар ҳисобланади.

Юкларни темир йўл транспортида ташиш цистерналар, полувагонлар, ёпиқ ва бошқа турдаги вагонларда амалга оширилади. Нафақат универсал вагонларда жамлама юклар жўнатилиши, балки очик ҳаракат таркибида турли қопламасдан ташиладиган, шунингдек, ногабарит ва хавфли юклар ҳам жўнатилиши мумкин. Жамиятнинг транспорт-экспедицион хизматлари республика бўйлаб, шунингдек, МДХ, Европа ва Осиё мамлакатларига ҳам юкларни темир йўлда ташувини ташкил қилишга имкон беради. Хизматлар комплекси ўз таркибига қуйидагиларни олади:

- ҳаракат таркибини тақдим этиш ва юклашга бериш;
- ҳаракат таркибида юкларни маҳкамлаш/ечиш бўйича хизматлар;
- транспорт ҳужжатларини расмийлаштириш;
- айрим юкларни бутун йўл бўйлаб қўриқлаш;
- хавфли ва мураккаб юкларни етказиб беришни ташкиллаштириш;
- бошқа қўшимча хизматларни кўрсатиш.

2019 йилда жамият энг кўп юк ташиладиган йўналишлар бўйича ташувлар ҳажми оширилишини таъминлаши зарур:

- Афғонистонга борувчи узунлиги 882км ли Келес-Ғалаба йўналиши.
- Тожикистонга борувчи узунлиги 220 км Келес-Бекобод йўналиши.
- Тожикистонга борувчи узунлиги 231 км Болдир –Қудуқли йўналиши.

13.2. Нарх ҳосил қилиш

13.2.1. Юк ташувларининг тариф сиёсати

Темир йўлларда ташиш хизматлари ушбу хизматларга бўлган нархларни давлат тарафидан тартибга солинадиган табиий монополияларнинг давлат реестрига киритилган. Мамдакат ички йўналишларида темир йўл ташувларининг тариялари Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишилади. Темир йўл транспортидаги тарифлар юк, йўловчи, багаж ва юк-багадни ташиш учун ундириладиган тўловлардан иборат.

Маҳаллий йўналишларда юкларни ташиш тарифлари Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги тарафидан тасдиқланган 10-01 Прейскурантга, халқаро йўналишларда ташувлар учун эса МДХга аъзо давлатларнинг темир йўлларда Тариф сиёсатига мувофиқ ҳисоб-китоб қилинади.

Ташув тўловлари жамият даромадларининг асосий манбаи ҳисобланади.

«ЎТЙ» АЖ бўйлаб юкларни транзит ва экспорт-импорт йўналишларда ташишда идоралараро тусга эга халқаро шартнома ҳисобланган Ўзбекистон Республикаси темир йўллари Тариф сиёсатининг ставкалари қўлланади.

Тариф сиёсати келишилган тариф сиёсатини шакллантиришнинг ва қўллашнинг асосий тамойиллари ва Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигига иштирокчи давлатларнинг темир йўл транспортида келишилган тариф сиёсатини белгилаш Концепциясига мувофиқ ишлаб чиқилган.

3.2.2. Йўловчи ташувларининг тариф сиёсати.

Йўловчи ташиш тарифлари швейцария франкларида ҳисоб-китоб қилинган ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишилади. Йўловчи ташувларининг (бир тарафга) солиштира нархлари 12-жадвалда келтирилган.

№	Йўл	Авиа эк. Класс	т/й қуп	т/й плац	т/й СВ
1	Тошкент-Остона	1369000	1125294	785479	
2	Тошкент-Москва	1969000	2532737	1589833	3766365
3	Тошкент-Саратов		1696805	1095037	
4	Ташкент-Уфа	2063000	1539272	1030659	
5	Тошкент-Челябинск		1770227	1052446	
6	Тошкент-Новосибирск	2110000	1775901	1187371	
7	Тошкент-Екатеринбург	2110000	1868943	1237936	
8	Тошкент-Андижон	178000	87949	71207	180684
9	Тошкент-Самарқанд	160000	Тезюар «Афросиёб»		
			142000	105000	204000
			Йуловчи		
			79184	57563	150214
10	Тошкент-Қарши		94413	67244	180940
11	Тошкент-Термиз	329000	132616	91458	257555
12	Тошкент-Бухоро	244000	104637	73703	203338
13	Тошкент-Урганч	422000	164783	112335	321734
14	Тошкент-Нукус	460000	175765	119162	344296

*изоҳ: нархлар 01.11.2018 йил санасига берилган

14. РЕКЛАМА СТРАТЕГИЯСИ

14.1. Ривожлантириш стратегияси

Рекламани ривожлантириш учун «ЎТЙ» АЖ мақсадли бозорни ўрғанади, оммавий ахборот воситалари ва интернетдаги чоп қилинган материалларни таҳлил қилади.

«ЎТЙ» АЖ веб-сайтидаги ахборот мунтазам равишда янгиланиб туради.

Мутахассислар тарафидан энг йирик минтақавий ихтисослашган кўргазмаларнинг ташрифи ташкиллаштирилади.

Жамиятнинг асосий мижозлари ва экспедиторлари билан учрашувлар ўтказилади.

14.2. Рекламани ривожлантириш воситалари.

2019 йилда «ЎТЙ» АЖ да жамият корхоналари тарафидан кўрсатиладиган хизматлар ва уларнинг маҳсулотларини реклама қилиш бўйича иш давом эттирилади, шунингдек, ОАВ ва телевидениеда реклама буклетлари, видеороликлар ва бошқа ахборот нашрларини чиқариш амалга оширилади.

Юк ташувлари маркетинги масалалари бўйича халқаро тажрибани ўрганиш ва амалиётда қўллаш, шунингдек, халқаро конференциялар, семинарлар, давра столлари, мажлислар ва кўргазмаларда иштирок этиш.

15. ЖАМИЯТНИ БОШҚАРИШ ТУЗИЛМАСИ

Мустақиллик йилларида темир йўл транспорти соҳасида қатор ҳукумат қарорлари қабул қилинди:

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 07.11.1994 йилдаги ПФ-982-сонли фармони билан Ўрта Осиё темир йўли базасида «Ўзбекистон темир йўллари» Давлат-акциядорлик компанияси ташкил қилинди;

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2001 йил 2 мартдаги ПФ-2815-сонли «Темир йўл транспорти монополиядан чиқариш ва акциялаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» Фармони билан «Ўзбекистон темир йўллари» Давлат-акциядорлик компанияси очик акциядорлик жамияти (ОАЖ) сифатида қайта тузилди.

- «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонуннинг 58-моддасига мувофиқ жамиятнинг ҳуқуқий ҳолати акциядорлик жамияти мақомига эга бўлди - «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 24.04.2015 йилдаги ПФ-4720-сонли Фармонининг ижроси, шунингдек, жамиятни корпоратив бошқаришнинг тизимини тубдан такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар дастури бўйича ягона акциядорнинг вакили - «ЎТЙ» АЖ да давлатнинг ишончли вакили сифатида «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ ташкилий тузилмаси тасдиқланган ва унинг таркибига қуйидагилар кирган:

- 15 та унитар корхона, шу жумладан: 6 та минтақавий темир йўл узели (Тошкент, Қўқон, Бухоро, Қўнғирот, Қарши, Термиз), «Ўзтемирйўлмаштамир», «Ўзбектемир йўлэкспедиция», «Кўприкқурилиш Трести», «Ўзтемир йўлқурилишмонтаж», «406-ихтисослашган қурилиш-монтаж поезда», «14-рельс пайвандлаш поезда», «1- Энергомонтаж поезда», «Экскаваторлар ва занжирли техникани тамирлаш заводи» ва ««Сардоба» Агросаноат комплекси».

- 8 та акциядорлик жамияти, шу жумладан: «Ўзтемир йўлйўловчи», «Toshkent yo'lovchi vagonlarni qurish va ta'mirlash zavodi», «Йўлрефтранс», «Ўзтемир йўлконтейнер», «O'zvagonta'mir», «Гранит», «Тошкент механика заводи» ва «Эйвалекмахсустемирбетон».

Бундан ташқари, «ЎТЙ» АЖ таркибига шунингдек, ижтимоий инфратузилманинг 33 та муассасаси ҳам киради.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тошкент метрополитени фаолиятини янада ривожлантириш ва самарадорлигини оширишга доир чора-тадбирлар тўғрисида» 2016 йил 21 октябрдаги ПП-2638-сонли қарорига ва «ЎТЙ» АЖ бошқаруви раисининг 2016 йил 28 октябрдаги 448-Н-сонли «Ўзбекистон Республикаси Президентининг 21.10.2016 йилдаги ПҚ-2638-сонли Қарорини бажариш тўғрисида»ги буйруғига мувофиқ «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ тузилмасига «Тошкент метрополитени» УК киритилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 08.11.2017 йилдаги ПҚ-3380-сонли ««Ўзбекқўмир» АЖ ва «Шарғункўмир» АЖ ни «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ таркибига ўтказиш ҳамда қўмир саноати корхоналарини молиявий соғломлаштириш борасидаги ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорига ва «ЎТЙ» АЖ бошқаруви раисининг 2017 йил 15 ноябрдаги 100-Н-сонли «Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарорини бажариш тўғрисида»ги буйруғига мувофиқ «Ўзбекқўмир» АЖ ва «Шарғункўмир» АЖ «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ тузилмасига киритилди.

1-иловада «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ ижроия аппаратининг амалдаги тузилмаси акс эттирилган.

15.1. Корпоратив бошқарув

«Ўзбекистон темир йўллари» акциядорлик жамиятининг ягона акциядори бўлиб Ўзбекистон Республикаси Давлат рақобат қўмитаси ҳузуридаги Давлат активларини бошқариш маркази ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 24.07.2006 йилдаги ПҚ-474-сонли «Давлат активларига эга айрим йирик акциядорлик компаниялари кенгашларининг таркибларини тасдиқлаш тўғрисида»ги Қарорига мувофиқ Жамият кенгаши бошқарув органи ҳисобланади, у Акциядорларнинг умумий йиғилиши ва Кузатув кенгашининг вазифаларини бажаради. Жамият кенгаши вазирлик ва идораларнинг ваколатли вакиларидан ташкил топган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири тарафи билан бошқарилади. Компания бошқаруви жамиятнинг ижроия бошқарув органи ҳисобланади.

«Ўзбекистон темир йўллари» АЖ акциядорлик жамиятларининг акциядори (таъсисчиси) ҳисобланади. Инвестициялар жалб этилишини фаоллаштириш, акциядорлик жамиятларида корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш ва акциядорнинг ҳуқуқлари ҳимояланишини таъминлаш мақсадида «ЎТЙ» АЖ кузатув кенгашлари таркибига ва ижроия органларига жамиятнинг малакали вакилларини тавсия қилади. Жамият бошқаруви раиси тарафидан жамият манфаатларини жамият устав фондидаги улуши бўйича ифодалаш ҳуқуқига ишончнома беради.

Жамиятнинг ўзида ҳамда жамият акция ёки улушга эга хўжалик жамиятларида корпоратив бошқарув тизими доимо такомиллашиб бормоқда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 28.07.2015 йилдаги 207-сонли Қарорини ижроси бўйича «ЎТЙ» АЖ да жамият фаолияти самарадорлигининг 5 ва 6-иловаларда акс эттирилган энг муҳим кўрсаткичлари ишлаб чиқилган.

Ҳар йили хўжалик жамиятларининг йиллик йиғилишларида йиллик бизнес-режаларнинг бажарилиши, хўжалик жамиятларида йиллик йиғилишларнинг ўтказилиши устидан доимий мониторинг юритилади. 1 декабрга қадар кузатув кенгашларининг мажлисларида кўриб чиқиш учун кейинги йилга мўлжалланган бизнес-реданинг лойиҳаси тақдим этилиб, бизнес-режани бажарилиши бўйича ижроия органи фаолиятига ҳолисона баҳо берилади.

Хўжалик жамиятлари кузатув кенгашларининг мажлисларида ҳар чоракда ушбу жамиятларни ички аудит хизматларининг ҳисоботлари тингланади. «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ ҳар чоракда ички аудит хизматида «ЎТЙ» АЖ Жамият кенгашига ҳисоботларни тақдим қилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 29.06.2018 йилдаги ПФ-5468-сонли «Ўзбекистон Республикасининг солиқ сиёсатини такомиллаштириш концепцияси тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ да дивиденд сиёсати қисмида 2019 йилга мўлжалланган молиявий таҳлилда қонунчиликка мувофиқ соф фойдадан дивидендларни сўзсиз ҳисоблаш назарда тутилган.

15.2. Кадрлар сиёсати

«ЎТЙ» АЖ барча даражадаги: ўрта ва олий махсус маълумотли, оммавий ишчи касбидаги мутахассисларни тайёрлаш тизимига эга. Жамият тузилмасида институт ва 3 коллеж мавжуд.

Кадрлар бошқармаси ва ходимларни тайёрлаш бўлимининг вазифалари қуйидагилардан иборат:

- жамият бўлинмаларининг мутахассисларга бўлган эҳтиёжини таҳлил қилиш, жамият таркибий бўлинмаларида топширилган иш ҳажми ва тасдиқланган штатлар жадвалиги мувофиқ ходимлар сонини тартибга солиш бўйича масалаларни ҳал қилиш, шунингдек, ходимларни қабул қилиш ва кўчириш бўйича сонини таҳлил қилиш;

- поездлар ҳаракатининг, меҳнатнинг хавфсизлигини ва ташилаётган юкларнинг бутлилигини сақлаш мақсадида талаб этилаётган ихтисослик ва малакага мувофиқ жамият бошқарма ва бўлинмаларга мутахассислар танловини амалга ошириш;

- темир йўл транспорти соҳасида таълим ва ўқитишга нисбатан Давлат дастурида назарда тутилган мўлжалланган чораларга мувофиқ мақсадга йўналтирилган иш олиб бориш;

- жамият бўлинмаларида юксак малакали ишчи ва мутахассисларнинг илғор тажрибасини сақлаб қолиш ва оммалаштириш, касбнинг турли нозик тафсилотлари, кўникмаларига ўргатиш, жамият турғун анъаналарини сақлаб қолиш ва ёшларга бериш, жамиятнинг узлуксиз иши ва жамият бўлинмаларида кадрларнинг бир маромда алмашилишини таъминлаш мақсадида тор ихтисосликдаги кадрларни тайёрлашда «устоз-шогирд» усулларини қўллаш.

- оммавий касб кадрларини қўнимсизлиги ва алмашилиши, меҳнат интизоми ҳолатини ўрганиш ва таҳлил қилиш. Давлат бандлик сиёсатини олиб боришга кўмаклашиш.

- жамиятда кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш йўли билан кадрлар потенциалини сифатли шакллантириш ва ишлатишга йўналтирилган кадрларни бошқариш ва улар билан таъминлашнинг самарали тизимини яратиш.

- аппаратни, йўл тасарруфидаги таркибий бўлинма, корхона ва муассасаларни ташаббускор, юксак малакали мутахассислар билан бутлаш.

- Ўзбекистон Республикаси Президенти девони номенклатураси ва Жамият кенгашидаги раҳбар лавозимларни ўрнини тўлдириш учун амалий резервларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш.

13 жадвал. Меҳнат унумдорлиги кўрсаткичлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	2018 й.	2019 йилга прогноз
Келтирилган иш*	млн. тн – км	31545,2	31676
Ишчилар сони	киши	35342	35600
Меҳнат унумдорлиги	минг тн-км / киши сонига	894	895

* - келтирилган иш – юк айланмаси ва иккикаррали йўловчи айланмасининг йиғиндисига тенг шартли иш ҳажми.

14-жадвал. Жамиятнинг ходимларини сони

Бирлик номи	2017 й.	2018 йил учун кутилаётган	2019 йилга прогноз
Марказий аппарат	93	94	94
Локомотивлар эксплуатацияси бошқармаси	7534	7596	7600
Электр таминости бошқармаси	2519	2738	2900
Сигнализация ва алоқа бошқармаси	3441	3418	3451
Йўл хўжалиги бошқармаси	8900	9523	9600
Вагон хўжалиги бошқармаси	4180	4034	4200
Ташувларни ташкил қилиш бошқармаси	5906	5979	6000
Логистика, юк ташиш ва тижорат бошқармаси	1764	1765	1775
«Темирйўлөнилғитами» бошқармаси	647	1560	1700
Бошқалар	7332	7664	7800
Жами – бош фаолият	42316	44371	45120
Саноат корхоналар, пудрат ташкilotлар, ижтимоий соҳа	19121	20132	20200
Метрополитен	3037	3067	3300
«Ўзбеккўмир» АЖ		5997	6000
«Шарғункўмир» АЖ		488	500
Жами жамият бўйича акциядорлик жамиятларисиз	64474	74055	75120

Жамият тарафидан бошқарув ходимлари сонини мақбуллаштириш бўйича тadbирлар амалга оширилмоқда.

4433 та янги иш жойлари ташкил қилинган, жумладан, инвестицион дастур бўйича 1873 та иш жойи, маҳаллийлаштириш дастури бўйича 73 та иш жойи, соҳани ривожлантириш дастури бўйича 2287 та иш жойи, касаначилик меҳнати бўйича 300 та иш жойи ташкил қилинган.

15.3. Ижтимоий соҳа

Темир йўл транспортининг барқарор иши ва уни ходимларининг фаровонлиги кўп жиҳатдан бир-бирига боғлиқ ва шу туфайли компания ходимларни турмуш даражаси ва ижтимоий ҳимояланганлигини ошириш мақсадида доимий равишда ходимларни сифатли тиббий хизматлар билан тaминлаш бўйича чоралар кўрмоқда.

Жамият ходимлари бепул тиббий хизмат билан тaминланган. Жамият тузилмасида жамият маблағлари ҳисобига тaминланадиган институт, 3 та коллеж ва 16 та тиббий муассаса, санаторий-профилакторий, 9 та санитария –эпидемиология марказлари мавжуд.

Ижтимоий соҳани ривожлантиришга жамият 2018 йилда 197 млрд сўм йўналтирди, 2019 йилда 240 млрд сўм ёки 2018 йилнинг ҳисоботида нисбатан 121,8% йўналтирилади, жумладан, соғлиқни сақлаш объектларига 135 млрд сўм, ўқув юрларига 105 млрд сўм йўналтирилади.

Соғликни сақлаш тизими жамият ходимларига малакали тиббий ёрдам ва профилактикани тامينлашга мўлжалланган.

16. ИНВЕСТИЦИОН ДАСТУР

«ЎТЙ» АЖ ннинг 2019 йилга мўлжалланган инвестицион дастури қуйидаги тамойил ва сиёсатга мувофиқ ишлаб чиқилган:

Капитал қўйилмаларнинг умумий суммаси «ЎТЙ» АЖ томонидан молиялаштириш манбаларини ва молиявий ресурслар мавжудлигини назарда тутлади.

Инвестициялар «ЎТЙ» АЖ нинг узлуксиз ишлаши, фаолиятни яхшиланиши ва рентабеллиги ортисини мақсад қилиб амалга оширилмоқда.

Прогноз қилинадиган инвестициялар техникавий, молиявий ва иқтисодий жиҳатдан асослантирилиши лозим, токи ҳар бир лойиха молиявий жиҳатдан ўзини қопласин ва иқтисодий унуми бўлсин.

Режалаштирилаётган давр учун капитал қўйилмаларнинг умумий суммаси 506,83 млн АҚШ долларини ташкил қилади. Йирик маблағларни Поп-Наманган-Андижон темир йўл участкасини электрлаштириш, Тошкент шаҳрида метрополитеннинг ерусти халқа линиясини қуриш, Тошкент метрополитени Юнусобод линиясининг иккинчи босқичини қуриш, «Шарфунқўмир» АЖ ни лойихавий қувватини йилига 900 минг тонна тошқўмирга етказиб модернизациялашга йўналтириш режалаштирилмоқда.

16 жадвал. 2019 йил учун лойихаларга бўлинган инвестициялар

Лойиха	Инвестиция миқдори (Экв. млн. АҚШ доллари)	Умумий қийматдан фоиз, %
Янги қурилиш	206,43	41
Модернизациялаш ва реконструкциялаш	183,45	36
Бошқа йўналишлар	116,95	23
Жами	506,83	100

2019 йилга мўлжалланган инвестицион лойихаларни молиялаштириш, 17-жадвалда кўрсатилгандек, аввало ўз маблағлари ҳисробидан амалга оширилади.

17 жадвал. Инвестициялар манбаси

Молиялаштириш манбаси	Инвестиция миқдори (млн сўм)	Инвестиция миқдори (Экв. млн. АҚШ доллари)	Умумий қийматдан фоиз, %
Хусусий маблағлар	1 518 734	182,98	36
ЎзТТЖ кредитлари		107,67	21
Халқаро манбалар		72,90	14

Давлат бюджети	572 700	69,00	14
Тижорат банклари кредитлари	243 024	29,28	6
Тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар		45,00	9
Жами		506,83	100

АЖ «УТЙ»нинг 2019 йилга инвестицион программаси

№ п/п	Ташаббускорларни ва лойиҳаларни номи	Дизайн ҳажми	Амалга оширилиш муддати	Хорижий ҳамкор/кредитор	Лойиҳанинг умумий қиймати	01.01.2019 йилга қутилётган қолдиқ	2019 йил учун ўзлаштириш прогнози (млн сўм)	2019 йил учун ўзлаштириш прогнози (экв. млн. АҚШ доллари Курс=8300 сум)	Прогнозга киритиш учун асос
	АЖ «Ўзбекистон темир йуллари»				3 724,86	1 484,28		506,83	
	Хусусий маблағ				1 395,38	434,36	1 518 734	182,98	
	ЎзТТЖ маблағлари				586,39	266,59		107,67	
	Тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар				183,00	155,30		45,00	
	Ўткан йилги хорижий инвестициялар				894,28	305,46		72,90	
	Тижорат банклари кредитлари				79,73	50,00	243 024	29,28	
	Бюджет маблағлари				586,08	272,57	572 700	69,00	
1	Поп-Наманган-Андижон темир йўл участкасини электрлаштириш	145,1 км	2017-2021 йй.	ОТБ	160,14	97,82		40,71	Постановление Президента Республики Узбекистан от 17.10.2017г. №ПП-3336
	Хусусий маблағлар				80,14	45,82	97 193	11,71	
	Ўткан йилги хорижий инвестициялар				80,00	52,00		29,00	
2	Тошкент шаҳридаги ҳалқали ер усти метрополитен йўлини қуриш	54,8 км	2017-2021 йй.	Эксимбанк (ХХР)	422,23	380,63		101,54	19.05.2017дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-2979 24.05.2018дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони. №ПФ-5447

	Бюджет маблағлари				221,73	180,13	344 782	41,54	
	ЎзТТЖ маблағлари				140,00	140,00		50,00	
	Ўткан йилги хорижий инвестициялар				60,50	60,50		10,00	
3	Тошкент метрополитени Юнусобод йўлининг иккинчи босқичини куриш	2,9 км	2017-2019 йй.		103,82	47,78		32,57	07.11.2016дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-2653
	Давлат бюджети маблағлари				51,02	33,28	149 981	18,07	
	ЎзТТЖ маблағлари				52,80	14,50		14,50	
4	Шу жумладан Тошкент метрополитени Сергели йўлини куриш.:	6,9 км	2017-2020 йй.		91,61	48,91		9,19	29.11.2016дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-2664
	Давлат бюджети маблағлари				56,51	42,82	49 966	6,02	
	ЎзТТЖ маблағлари				35,10	6,09		3,17	
5	Тошкент шаҳридаги «Наврўз» боғини куриш	объект	2017-2019 йй.	МЧЖ «Селена»	14,80	5,86		5,86	07.08.2017дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-3174
	Хусусий маблағлар				14,80	5,86	48 638	5,86	
	Тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар				7,00				

6	Поп-Қўкон-Андижон участкаси электрификациясидан Ангрен-Поп электрлаштирилган темир йўл линиясини қуриш	объект	2013-2019 йй.	МБРР, Эксимбанк ХХР	1 461,14	106,74		9,61	18.06.2013дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-1985 26.06.2015дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-2362 24.12.2013дан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Қарори. №ВМҚ-296
	Давлат бюджети маблағлари				200,25				
	Хусусий маблағлар				473,40	86,17	63 163	7,61	
	Кафолатланган хорижий кредитлар маблағлари				545,00	20,57		2,00	
	ЎзТТЖ маблағлари				242,49				
7	Андижон-Савай- Хонобод темир йўл участкасини модернизация қилиш билан бирга шаҳар атрофида поездлар харакатини ташкил қилиш	65 км	2017-2019 йй.		18,02	16,64		12,22	11.09.2018 дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармойиши. №Ф-5364
	Хусусий маблағлар				11,85	11,43	81 423	9,81	
	Бюджет маблағлари				6,17	4,93	20 000	2,41	
8	«Шарғункўмир» АЖ ни лойихавий қувватини йилига 900 минг тонна тошкўмирга етказиб модернизациялаш	Йилига 900 минг тонна кўмир	2017-2020 йй.	Эксимбанк ХХР	105,51	63,37		31,37	13.06.2017дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-3054 13.01.2017дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-2727.
	Хусусий маблағлар				11,00	9,98	37 101	4,47	
	Ўзбекистон Республикаси томонидан кафолатланган хорижий кредитлар				89,78	53,39		26,90	

	Тижорат банклари кредитлари				4,73				
9	«Ангрен» конини курилиши	Йилига 4 млн. тонна кўмир	2017-2021 йй.	Эксимбанк ХХР	165,00	163,70		6,95	13.06.2017дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-3054
	Хусусий маблағлар				25,00	23,70	16 185	1,95	
	Ўзбекистон Республикаси томонидан кафолатланган хорижий кредитлар				119,00	119,00		5,00	
	ЎзТТЖ маблағлари				21,00	21,00			
10	Темир йўлларни реабилитация қилиш	960 км	2015-2019 йй.		270,20	86,83	293 571	35,37	06.03.2015дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-2313
11	Локомотивларни тиклаш	164 дона локомотив	2015-2019 йй.		66,10	10,06	83 498	10,06	04.03.2015дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони. №ПФ-4707
12	Юк вагонларини хизмат муддатини узайтириб тиклаш, уларни модернизациялаш ва қайти жиҳозлаш	7281 дона	2015-2019 йй.		10,19	16,24	84 079	10,13	04.03.2015дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони. №ПФ-4707
13	Юк вагонлари куриш	4350 дона	2015-2019 йй.		353,20	123,47	599 426	72,22	04.03.2015дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони. №ПФ-4707
14	Йўловчи вагонларини составини янгилаш	82 дона	2015-2019 йй.		43,80	4,27	34 611	4,17	04.03.2015дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармони. №ПФ-4707
15	Компания бўлинмалари учун ускуналар ва технологиялар харид қилиш		2015-2019 йй.		30,70	8,11	65 653	7,91	06.03.2015дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-2313

16	Бойсун кўмир конини ўзлаштириш билан бирга у ерда йилига 50,0 минг тоннагача кўмир казиб олиш	Йилига 50 минг тонна кўмир	2018-2019 йй.		5,00	1,71	14 193	1,71	27.01.2018дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Баённомаси. №1358-XX
17	Тошкент шаҳрида кўп профили клиника куриш	объект	2017-2020 йй.	МЧЖ «УГМК Холдинг»	150,00	135,00		30,00	19.07.2018дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-3874
	Тўғридан-тўғри инвестициялар				150,00	135,00		30,00	
18	Юқори сифатли алкоголь маҳсулотларини ишлаб чиқаришни ташкиллаштириш	12,7 млн. дона	2017-2020 йй.	МЧЖ «Селена»	26,00	20,30		15,00	19.07.2018дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПҚ-3874
	Тўғридан-тўғри инвестициялар				26,00	20,30		15,00	
19	«Ташкент-Шарқий» аэродроми базасида фуқаро (бизнес) авиациясининг замонавий аэропорт мажмуасини куриш (1 боскич)	объект	2018-2020 йй.		140,00	115,00		49,28	30.06.2017дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Қарори. №ПП-3104 03.01.2018дан №ПП-3456
	Тижорат банклари кредитлари				75,00	50,00	243 024	29,28	
	ЎзТТЖ маблағлари				65,00	65,00		20,00	
20	Тошкент метрополитени учун ҳаракатланадиган состав сотиб олиш	5та состав	2018-2020 йй.		30,00	20,00		20,00	02.08.2018дан Ўзбекистон Республикаси Президенти Баённомаси. №13206-XX
	ЎзТТЖ маблағлари				30,00	20,00		20,00	

21	Хизмат муддатини 15 йилга узайтириб метро вагонларини модернизация қилиш	96 дона	2016-2019 йй.		50,40	11,41		0,96	03.02.2016дан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Қарори. №ВМҚ-24
	Бюджет маблағлари				50,40	11,41	8 000	0,96	

2019 йилга мўлжалланган устувор инвестицион лойиҳалар қўйидагилар ҳисобланади:

– «Поп-Наманган-Андижон» темир йўл участкасини электрлаштириш» ва «Поездларнинг шаҳар атрофида ҳаракатини ташкил қилиб Андижон-Савай-Хонобод темир йўл участкасини модернизациялаш», буларни амалга ошириш энергия ресурсларига, техникавий воситаларни тамирлаш ва техникавий сақлашга кетадиган эксплуатация харажатларини камайтириш, темир йўл линиясининг ўтказиш қобилиятини ошириш, атроф-муҳитга салбий таъсирини камайтириш имконини беради.

– «Тошкент метрополитенининг Юнусобод линияси иккинчи босқичини куриш», «Тошкент метрополитенининг Сергели линиясини куриш», «Тошкент шаҳрида метрополитеннинг ерусти халқа линиясини куриш», буларни амалга ошириш Тошкент шаҳрининг йўл-транспорт инфратузилмасини ривожлантириш, автотранспорт воситалари билан ташиш ҳажмини қисқартириш, натижада шаҳра ҳудудидаги экологик вазиятни яхшилаш имконини беради.

– темир йўлларни тиклаш, бу эса поездлар ҳаракати хавфсизлигини таминлаш, эксплуатация харажатларини камайтириш ва тақдим этиладиган хизматлар сифатини ошириш имконини беради;

– ҳаракат таркибини куриш, харид қилиш, модернизациялаш ва тиклаш, бу эса компания ҳаракат таркиби паркинни янгиланиши ва яхшиланиши, эксплуатация харажатларини камайиши, поездлар ҳаракати хавфсизлигини таминланиши ва тақдим этиладиган хизматлар сифатини оширилишига кўмак беради.

– 2019 йилда 26 та локомотив, 1994 та юк вагонларини тамирлаш ва тиклаш, 1200 та юк ва 15 та йўловчи вағони куриш, шунингдек, 180 км темир йўлларни тиклаш назарда тутилган.

– 2019 йилда 4 та лойиҳани эксплуатацияга киритиш назарда тутилган:

Тошкент шаҳрида «Наврўз» паркинни курилиши;

Тошкент метрополитенининг Юнусобод линияси курилиши;

Андижон-Савай-Хонобод темир йўл участкасини модернизациялаш;

Йилига 50,0 минг тоннагача кўмир қазиб чиқариладиган Бойсун тошкўмир конини ўзлаштириш (1-босқичи).

17. ПУДРАТЧИЛИК ФАОЛИЯТИ

Компаниянинг пудратчилик фаолияти Бош пудратчи билан тузилган шартномалар бўйича курилиш-монтаж ишларини бажаришдан иборат. Компаниядан Бош пудратчи сифатида Капитал курилиш Дирекцияси иштирок этади, у умумкурилиш (асосий) ишларни бажарувчи пудратчилар билан шартномаларни тузади. Ихтисослашган (бурғулаш-портлатиш) ишларини бажариш учун бош пудратчи тегишли субпудратчиларни жалб қилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 30 июньдаги «Тошкент-Шарқий» аэродром базаси асосида замонавий фуқаролик авиацияси аэропорт комплексини куриш тўғрисида»ги ПҚ-3104 сонли ва 2018 йил 3 январдаги «Тошкент-Шарқий» аэродроми базасида фуқаролик (хизмат) авиацияси замонавий аэропорт мажмуасини куриш» лойиҳасини амалга оширишни тезлаштириш бўйича кўшимча чоратadbирлари тўғрисида»ги ПҚ-3456 сонли қарорларига мувофиқ «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ ««Тошкент-Шарқий» аэродром базаси асосида замонавий фуқаролик авиацияси аэропорт комплексини куриш» лойиҳасини амалга оширмоқда.

Лойиҳанинг техникавий-иқтисодий ишланмасини ишлаб чиқиш учун техникавий топшириқ ОНТС нинг 16.04.2018 йилдаги 10-сонли баённомасига кўра ишлб чиқилган ва тасдиқланган. Курилиш даври этиб 2018-2020 йиллар оралиғи қабул қилинган.

Лойиҳа билан қўйидагилар назарда тутилган:

– 4,0 км гача узайтирилган сунъий учиш-қўниш йўлагини куриш;

- рул бошқарувли йўлаклари билан 20 та ҳаво кемаси учун қўналғали йўловчи самолетлар учун перрон;
- Ўзбекистон Республикаси ва хорижий давлатларнинг биринчи шахслари ва ҳукумат делегацияларига хизмат кўрсатиш биноси (ЗООД);
- соатига 250 нафар йўловчини ўтказиш қувватига эга ишбилармон доираларга хизмат кўрсатиш бинолари;
- назорат-ўтказиш пункти;
- қоровул хизмати бинолари;
- парвозларни тامينловчи хизматларнинг бинолари (брифинг, тиббий назорат, метеоконсультация);
- «кетринг» хизмати учун 100 ўринли ошхонага эга бинолар;
- назорат-ўтказиш пунктли маъмурий биноа;
- аэродромдан фойдаланишни тامينловчи хизматлар учун бино;
- трансформатор подстанцияси;
- «Боинг-787», «А-320» самолетлари ва иккита МИ-8 вертолетларига қароргоҳ ва техникавий хизмат курсатиш учун ангар;
- ёнгина қарши хизмат депоси;
- III тоифали (модернизация бўйича) аэродромнинг ёруғлик-сигнал ускуналари ва радиотехник воситалари;
- III тоифа бўйича метеорологик ускуналар;
- суткасига 50 тонна юк ўтказишга мўлжалланган юк терминали;
- «Боинг-747-8» туридаги йирик юк ташувчи самолетлар учун юк терминалининг қароргоҳи;
- аэродромни қўриқлаш учун 350 нафар кишидан иборат батальон учун бинолар;
- Мудофаа вазирлиги ва «ТМЗ» АЖ самолетлари учун қароргоҳ;
- автозаправка станцияси билан ёнилғи-мойлаш материаллари омбори реконструкция;
- энгли автомашиналар тураргоҳи.
- периметр бўйлаб тўсик, шу жумладан: баландлиги 3,0 метрли темир бетон спирали билан, баландлиги 4,0 метрли металлдан гажакдор ва баландлиги 4,0 метрли металл тўрли.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 19.05.17 йилдаги ПҚ-2979-сонли ««Тошкент шахрида электрлаштирилган тезюрар икки йўлли халқа темир йўлини қуриш» лойиҳасини амалга ошириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарорига мувофиқ лойиҳанинг дастлабки техникави-иқтисодий ҳисоб-китоби (ПТЭР) ишлаб чиқилмоқда.

Қурилиш даври этиб 2017-2021 йиллар оралиғи қабул қилинган.

Лойиҳа билан ҳар куни 150,0 минг нафардан ортиқ йўловчиларни ташиш назарда тутилмоқда, бунинг учун икки йўлли темир йўлда карама-қарши йўналишларда ўртача 10 минутлик ҳаракат оралиғи билан енгиллаштирилган турдаги 10 тагача электрпоездлари қатнайди. Ҳаракат таркибини тўлиқ сиғими амалга оширилган чоғда ҳаракат режими кунига 500,0 минг нафаргача йўловчиларни ташишга имкон беради.

2019 йил мобайнида «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ да қуйидаги инфратузилма объектларини қурилиши давом эттирилади:

- Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасисининг 2015 йил 17 сентябрдаги 269-сонли ««Поп-Қўқон-Андижон» участкасини электрлаштирган ҳолда «Ангрен-Поп» электрлаштирилган темир йўл линиясини қуриш» лойиҳасини амалга оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори билан Поп-Қўқон-Андижон (186 км) участкасини электрлаштириш, ушбу ишларни ««Ангрен-Поп» электрлаштирилган темир йўл линиясини қуриш» лойиҳаси таркибига киритган ҳолда - 84,0 млн АҚШ доллари;

- Андижан–Савай–Ҳонобод темир йўл участкасини электрлаштириш - 9,81 млн АҚШ доллари;

- Поп-Наманган-Андижон темир йўл линиясини электрлаштириш - 11,71 млн АҚШ доллари;

- темир йўлларни тиклаш – 35,37 млн АҚШ доллари.

18. МОЛЯВИЙ ТАҲЛИЛ

17 жадвал. Фойда ва зарарлар тўғрисидаги ҳисобот

	2018 йилга қўйилган	Млрд. сум	2019 йилга прогноз	Млрд. сум
10	Даромад	7 426	Даромад	8021
20	Транспорт (30+40)	5 783	Транспорт	6 190
30	шу жумладан юк ташишдан	5 393	шу жумладан юк ташишдан	5 751
40	юловчи ташишдан	390	юловчи ташишдан	439
50	Асосий фаолият харажатлари		Асосий фаолият харажатлари	
60	Ишлаб чиқариш харажатлари	3 920	Ишлаб чиқариш харажатлари	4 523
70	Давр харажатлари	671	Давр харажатлари	710
80	Амортизация	1 149	Амортизация	1 599
90	Ижтимоий харажатлар	197	Ижтимоий харажатлар	240
100	Жами (60+70+80+90)	5 937	Жами	7 072
110	Молиявий фаолиятдан олинадиган даромадлар		Молиявий фаолиятдан олинадиган даромадлар	
120	Молиявий фаолият харажатлари	508	Молиявий фаолият харажатлари	508
130	Солиқлар тўловигача умумий фаолиятдан олинадиган фойда (10-100+110-120)	981	Солиқлар тўловигача умумий фаолиятдан олинадиган фойда	441
140	Даромад солиғи	108	Даромад солиғи	28
	Инфраструктура буйича солиқ			
150	Солиқлар тўловидан кейин умумий фаолиятдан олинадиган фойда	873	Солиқлар тўловидан кейин умумий фаолиятдан олинадиган фойда	413

Ҳисоботлар фақат жамиятнинг асосий фаолиятини акс эттиради ва бухгалтерлик ҳисобининг миллий стандартларига мувофиқ тузилган.

2019 йилда иш ҳажмларини бажаришни ҳисобга олган ҳолда даромадларнинг 595,1 млрд сўмга ўсиши, жумладан, ташувлар бўйича 406,5 млрд сўмга ўсиши назарда тутилган.

Ишлаб чиқариш харажатлари ўсишини ҳисобга олиб 15,4% миқдорда назарда тутилган, жумладан, меҳнатга ҳақ тўлаш фонди ўртача 30%га, моддий харажатлар 22,6%га назарда тутилган (01.11.2018 йилдаги 897-сонли ВМК кўра ёқилғи-энергетика харажатлари).

Амортизация электрлаштиришни ишга тушириш (асосий воситаларни қабул қилиш)ни ва асосий воситаларни қайта баҳолаш билан 39,2% га ошади.

Давр харажатлари прогнози 3,6% лик бироз ўсиш билан олинган.

Ижтимоий соҳани тامينлаш харажатлари дастлабки маълумотларга кўра меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг ошиши, моддий сарфлар, дори-дармонлар ва овқатланиш нархларининг, шунингдек, тамирлаш фондининг ортишини ҳисобга олган ҳолда назарда тутилган.

Прогнозда молиявий фаолиятдан натижа 2018 йилнинг 9 ойи учун молиявий ҳисобот якунлари бўйича назарда тутилган.

2018 йилга мўлжалланган бизнес-режанинг прогнозида «фойдадан бошқа солиқлар ва йиғимлар» бандида инфратузилма учун 8%лик солиқ назарда тутилган эди, у 2018 йилнинг 1 январидан бошлаб ягона 14 фоизлик фойда солиғи билан бирлаштирилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 04.03.2015 йилдаги ПФ-4707-сонли «Ишлаб чиқаришни структуравий қайта тузиш, модернизациялаш ва диверсификациялашни тامينлаш бўйича 2015-2019 йилларга мўлжалланган чора-тадбирлар дастури тўғрисида»ги Фармони, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 04.10.2011 йилдаги ПҚ-1623-сонли «Рақобатбардош маҳсулотларнинг ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтириш ва янги турларини ўзлаштириш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар дастури тўғрисида», 06.03.2015 йилдаги ПҚ-2313-сонли «Муҳандислик-коммуникация ва йўл-транспорт инфратузилмасини ривожлантириш ва модернизациялаш дастури тўғрисида»ги Қарорлари, шунингдек, қатор бошқа ҳукумат қарорларига мувофиқ жамиятнинг кутилаётган фойдасини ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш, ҳаракат таркибини янгилаш бўйича энг муҳим лойиҳаларни амалга оширишга режалаштирилмоқда.

Йирик инвестицион лойиҳаларни молиялаштириш заруратини ҳисобга олиб, жамият дебитор ва кредитор қарздорликни қисқартириш ҳамда келажакда унга йўл қўймаслик борасида барча чораларни кўрмоқда. Шу мақсадда жамиятда дебитор ва кредитор қарздорликни мониторинг қилиш ва сундириш бўйича тегишли чораларни кўриш учун ишчи комиссия тузилган, режа-жадвал бўйича барча солиқ ва мажбурий ажратмаларни ўз вақтида тўланиши устидан назорат ўрнатилган. Дебитор ва кредитор қарздорликни қисқартириш бўйича 2019 йилга мўлжалланган чора-тадбирлар режаси 3-иловада келтирилган.

Чорақлар кесимида даромад ва харажатларнинг прогноз параметрлари 2-иловада акс эттирилган. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 28.07.2015 йилдаги 207-сонли «Давлат улуши бўлган акциядорлик жамиятлари ва бошқа хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти самарадорлигини баҳолаш мезонларини жорий этиш тўғрисида»ги Қарорининг ижроси юзасидан «ЎТЙ» АЖ бўйича самарадорликнинг асосий ва қўшимча энг муҳим кўрсаткичлари ишлаб чиқилган (5, 6 иловалар).

19. ҲОМИЙЛИК ЁРДАМИ

«ЎТЙ» АЖ қуйидаги асосий йўналишлар бўйича хайрия фаолиятини олиб бормоқда: соғлиқни сақлаш, маданият, спорт, таълим, тарихий ёдгорликларни сақлаш, фахрийлар тўғрисида меҳрибонлик ва б.

Жамиятдаги ижтимоий сиёсат қуйидаги таянч тамойилларга асосланади: кўрсатилаётган ёрдамнинг мақсадлилиги, тизимли методология, қарорларни қабул қилишда ва бажаришда очиқлик, шунингдек, маблағларни мақсадли ишлатилиши хусусида ҳисобот.

2-иловадаги ««Ўзбекистон темир йўллари» АЖ нинг 2019 йилга мўлжалланган даромадлар ва харажатларнинг прогноз параметрлари»да хайрия ва ҳомийлик ёрдамига йўналтирилаётган харажатларнинг ҳисобот ва прогноз миқдорлари акс эттирилган. 2018 йилда хайрия ва ҳомийлик ёрдамига 65,0 млрд сўм миқдоридаги маблағларни йўналтириш прогноз қилинмоқда. Ҳомийлик ёрдами бокс федерацияси, футбол

клубларини сақлашга, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг баённома топшириқлари учун харажатлар сметасига кўра амалга оширилади. Йил давомида ҳомийлик ёрдамининг суммаси тўғриланиши мумкин.

2018 йилда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 28 декабрдаги «Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили» Р-5155-сонли фармойишини ижроси юзасидан «ЎТЙ» АЖ бўйича амалга оширилаётган демократлаштириш жараёнларининг сифатини ва натижадорлигини тубдан оширишни ва темир йўл транспорти ходимларининг ҳуқуқ, эркинлик ва манфаатларини таминлашни назарда тутувчи буйруқ чиқарилди ва тармоқ дастури ишлаб чиқилди.

«ЎТЙ» АЖ тарафидан 2018 йил мобайнида ноқулай экологик муҳитли республиканинг олис туманларида истикомат қилувчи темир йўлчилар ва уларнинг оила аъзоларини мунтазам ва чуқур тиббий кўриқдан ўтказиш учун «Саломатлик» тиббий-санитария поездини сафари ташкил қилинди. 2018 йилда поезд қатор сафарларга чиқди, шулардан биттаси «Соғлом авлод учун» хафрия жамғармаси билан амалга оширилди. Поезд чиқишининг натижаси қуйидагича: жами 16 599 нафар шахс кўриқдан ўтказилди ва уларга маслаҳат берилди, шундан 2275 нафари аёллар, 1 161 нафар болалар, 955 пенсионерлар, 171 инвалидлар. 2 014 нафар кишига кўкрак қафаси флюорограмма қилинди, 1 994 нафар кишига ЭКГ, 4704 нафар киши барча турдаги таҳлиллар, 3 965 нафар киши УЗТ қилинди. Поезд бўйича харажатлар 183,6 млн сўмни ташкил қилди.

Мамлакатда аҳолини ижтимоий ҳимояси ва соғлигини сақлаш, пенсионерлар, инвалидлар, ёлғиз кексалар ва аҳолининг бошқа заиф тоифаларининг тўлақонли ҳаётий фаолиятини таминлаш учун уларга кўрсатиладиган тиббий-ижтимоий ёрдам тизимини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш борасида олиб борилаётган сиёсатнинг муҳимлигини ҳисобга олган ҳолда «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ 2019 йилда Ўзбекистон Республикасининг «Хайрия тўғрисида»ги Қонунининг 5-моддасига мувофиқ хайрия учун 40,0 млрд сўм атрофида, аммо соф фойданинг 10 фоизидан кўп бўлмаган маблағни йўналтиришни режалаштирмоқда.

20. SWOT-ТАҲЛИЛ

Кучли тарафлар, кучсиз тарафлар, имкониятлар ва таҳдидлар

Кучли тарафлар, кучсиз тарафлар, имкониятлар ва таҳдидларни таҳлил қилиш (SWOT-таҳлил) энг муҳим муаммоларни стратегиянинг мақсадига қўяди. Бундан мақсад:

- (I) кучли тарафларни мустаҳкамлаш;
- (II) кучсиз тарафларни бартараф қилиш/минимумгача тушириш;
- (III) имкониятларни ривожлантириш; ва
- (IV) таҳдидларга қарши туриш.

18 жадвал. Маҳаллий темир йўл тармоғи

Кучли тарафлари	Заиф тарафлари
1. Тизимдаги захира қувват. 2. Тармоқни яхши қамраб олиниши. 3. Тажрибали раҳбарият.	1. Марказий Осиё темир йўллари парчаланиши ва янги линияларнинг рақобатли ривожланиши оқибатида энергия йўқотилиши.
Имкониятлари	Таҳдидлари
1. Минтақадаги янги темир йўлларга инвестициялар эвазига фаолият самарадорлигининг ортиши.	1. Асосий импорт қилинадиган материал ва эҳтиёт қисмларга нархларнинг кески ортиши

19 жадвал. Халқаро темир йўл йўлаклари

Кучли тарафлари	Заиф тарафлари
-----------------	----------------

<p>1. Бутун МДХ ҳудудидаги кенг темир йўл тармоғига кириш.</p> <p>2. Йўлаклар тармоғи Ўзбекистон ҳудудига анча интеграциялашиб, бунинг оқибатида чегаралардан ўтишда харажат ва кечикишлар пасаяди.</p> <p>3. Ички темир йўл ташувлари инфратузлмасини такомиллашуви халқаро йўлакларга яхши таъсир қилади.</p>	<p>1. МДХ темир йўл тизими собиқ СССР эҳтиёжларини тامينлаш учун лойиҳаланган, бу эса мустақиллик эълон қилинганидан сўнг муаммоларни келтириб чиқарди.</p> <p>2. Қўшни мамлакатлардаги инфратузилма ва чекловлар билан муаммолар.</p> <p>3. Муҳим бозорларга етиш учун излар орасини ўзгартириш зарурати.</p>
Имкониятлари	Таҳдидлари
<p>1. Ангрэн-Поп линияси халқаро транзит ташувларни жалб қилиши керак.</p> <p>2. Қирғизистон орқали Хитой билан алоқа транзит/халқаро ташувларни юзага келтиради.</p>	<p>1. Қўшни мамлакатлар тармоқларида инфратузилма ейирилиши, натижада тезликни янада пасайишига олиб келиши.</p> <p>2. Лойиҳанинг жуда юқори қиймати туфайли Қирғизистондан Хитойга тл линияси қурилиши учун молия йўқлиги.</p>

20 жадвал. Маҳаллий темир йўл транспорти

Кучли тарафлари	Заиф тарафлари
<p>1. Янги ташувлар учун захира қувватлар.</p> <p>2. Йирик юк жўнатувчи ва юк олувчилар билан яхши алоқалар.</p>	<p>1. Ички юк ташувларга тарифлар Молия вазирлиги тарафидан назорат қилинади.</p> <p>2. Вагон хўжалиги модернизациялашга муҳтож.</p>
Имкониятлари	Таҳдидлари
<p>1. Транзит ташувларни ривожлантириш учун қулай жойлашув.</p> <p>2. Минтақада янги линиялар қурилишига йирик капитал қўйилмалар темир йўл юк ташувлари бозорини кўпайтиради.</p>	<p>1. Автомобил юк ташувлари тармоғи томонидан ички рақобатнинг ортиши.</p> <p>2. Автомобил йўлларини реконструкция қилиш дастури автомобил транспорти фаолиятини яхшилайд.</p> <p>3. Маҳаллий автотранспорт компанияларининг ривожланиши ва автотранспорт воситалари паркиннинг янгиланиши рақобатни кучайтиради.</p>

21 жадвал. Темир йўл орқали йўловчи ташиш

Кучли тарафлари	Заиф тарафлари
<p>1. Янги турдаги хизматлар учун муайян захира қувватлар.</p> <p>2. Республика минтақаларида яхши камраб олинганлик.</p>	<p>1. Ички юк ташувларга тарифлар Молия вазирлиги тарафидан назорат қилинади.</p> <p>2. Вагон хўжалиги модернизациялашга муҳтож.</p> <p>3. Маркетинг тадқиқотларининг чекланган концентрацияси.</p>
Имкониятлари	Таҳдидлари
<p>1. Туристик ташкилотлар билан шартномалар тузиш</p>	<p>1. Хусусий автотранспорт/ҳаво ташувлари фойдасига йўловчи оқими йўқотилиши.</p> <p>2. Автомобил йўлларини ва ҳаракат таркиби</p>

	паркини реконструкция қилиш дастури шаҳарларо автобус ташувларини амалга оширилишини яхшилайти.
--	---

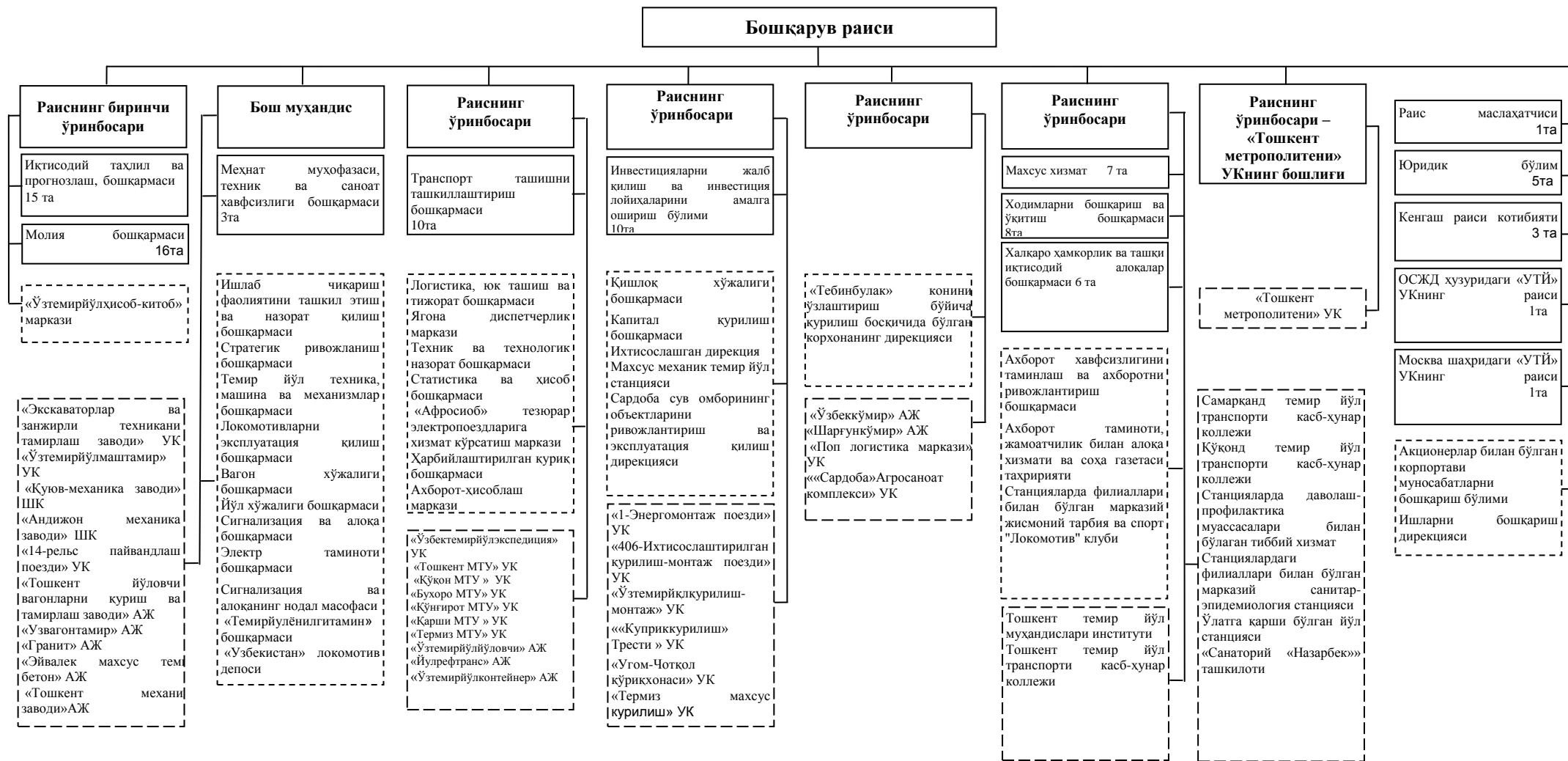
Таблица 22. Темир йўл орқали халқаро юк транспорти

Кучли тарафлари	Заиф тарафлари
<p>1. Бутун МДХ худудидаги кенг темир йўл тармоғига кириш.</p> <p>2. Олис масофаларга, айниқса, қиймати арзон юкларни ташувида юқори рақобатбардошлик.</p> <p>3. исталган пайтда юкларни жойлашган ўрнини анқлаш учун вагонларни кузатиб бориш тизими.</p> <p>4. «ЎТЙ» АЖ тажрибали оператор ҳисобланади.</p>	<p>1. Қўшилган қийматли ташувлар учун хизмат кўрсатишнинг қоникарсиз даражаси.</p> <p>2. Хизмат кўрсатиш даражалари асосан бошқа мамлакатлардаги темир йўлларнинг фаолиятига боғлиқ.</p>
Имкониятлари	Таҳдидлари
<p>1. Хитой ва Шарқий Осиё билан савдо алоқаларининг ўсиши темир йўл транспортига қулайлик яратади.</p> <p>2. Экспорт/транзит бозори сифатида Афғонистонда эҳтимолий ўсиш.</p> <p>3. Қўшилган қийматли ташувларга хизмат кўрсатиш учун интермодал хизматлар салоҳияти.</p>	<p>1. Хом-ашё ҳисобидан юқоритарфи бўйича амалга ошириладиган ташувларнинг ортиши.</p> <p>2. МДХ темир йўл тизимига инвестициялар йўқлиги туфайли ташувнинг анча олис ва ишончилиги кам вақтига сабаб бўлиши.</p>

23 жадвал. Интермодал хизматлар

Кучли тарафлари	Заиф тарафлари
<p>1. Асосий йўналишларда автомобил транспортига нисбатан пастрок транспорт харажатлари.</p> <p>2. Агар йўналиш поездлари қўйилса, ташишнинг таққослаш мумкин вақти.</p> <p>3. Кенгайиш учун катта салоҳият.</p> <p>4. Чегара автомобил ўтказмаларида юкларни камайтиради</p>	<p>1. Хизмат кўрсатиш ва ишончилиқ муаммолари интермодал транспортни, агар нарх асосий масала ҳисобланмаса, автомобил транспортдан анча жозибасиз қилади.</p> <p>2. Кўпчилик муаммолар ташқи, шу сабабли ҳал қилиниши қийин.</p> <p>3. Паррон (сквозной) ва комбинацияланган коносаментларни ишлатиш имкони йўқлиги.</p> <p>4. Транспорт-экспедиторлик соҳасининг бир модалли туси.</p>
Имкониятлари	Таҳдидлари
<p>1. Эшикдан эшиккача хизматлар ривожини, шу тариқа умумий транспорт харажатлари камайтирилади.</p> <p>2. Ўзбекистонлик экспорт товарлари ишлаб чиқарувчиларига молиявий имтиёзлар.</p>	<p>1. Кема қатнови жамиятлари, экспедиторлар ва темир йўллар концепцияни қўллаб-қувватламайди.</p> <p>2. Ҳаётий қобилликни тамишлаш учун зарур критик оғирликка эга бўлмаган объектларнинг ўта кўплиги.</p>

«УТЙ» АЖ ижро апаратынинг структураси

– марказий аппарат
 – ҳуқуқий моқоми бўлмаган бўлимлар

2019 йилга «Ўзбекистон темир йуллари» АЖнинг молиявий прогноз кўрсаткичлари

Кўрсаткичларнинг номи	Ўлчов бирлиги	Йил			шу жумладан								
		2018 йил прогнози	2018да кутилаётган	2019 йилга прогнози	1 чорак			1 яримйил			9 ой		
					2018 йил прогнози	2018 й. ҳисоботи	2019 йил прогнози	2018 йил прогнози	2018 й. ҳисоботи	2019 йил прогнози	2018 йил прогнози	2018 й. ҳисоботи	2019 йил прогнози
Даромад (жами)	млрд.сўм	5926	7426	8021	1422	2061	1963	2907	3665	3807	4216	5450	5724
шу жумладан транспортдан	млрд сўм	5031	5783	6190	1211	1607	1523	2474	2897	3066	3758	4228	4614
ёрдамчи фаолиятдан	млрд сўм	895	1643	1831	211	454	480	433	768	741	458	1222	1110
Асосий фаолият харажатлари	млрд сўм	4845	5937	7072	1001	1395	1579	2123	2706	3167	3257	4249	5042
Ишлаб чиқариш харажатлари	млрд сўм	3168	3920	4523	639	919	991	1356	1744	2001	2062	2739	3249
Давр харажатлари	млрд сўм	658	671	710	132	178	164	295	348	297	465	561	461
Амортизация	млрд сўм	884	1149	1159	200	261	364	402	538	749	630	828	1152
Ижтимоий харажатлар	млрд сўм	135	197	240	30	37	60	70	76	120	100	121	180
Жами	млрд сўм												
Молиявий харажатлар	млрд сўм												
Молиявий фаолият натижалари	млрд сўм	-270	-508	-508	-68	-170	-170	-136	-357	-357	-225	-508	-261
Солиқ тўловидан олдинги фойда	млрд сўм	811	981	441	353	496	214	648	602	283	734	693	421
Даромад солиғи	млрд сўм	48	108	28	19	30	21	36	34	31	42	43	34
Фойдадан олинган бошқа солиғлар ва тўловлар	млрд сўм	60			27			49			55		
Соф фойда	млрд сўм	703	873	413	307	466	193	563	568	252	637	650	387

Изоҳ: «2019 йилга мўлжалланган молиявий фаолият натижалари» прогнозларида олинган кредитлар учун фоиз ва воситачилик ҳақини тўлаш суммаси ҳам назарда тутилган 1422

«УТЙ» АЖ бўйича 2019 йилда дебитор ва кредитор қарздорликни қисқартиришга доир чора-тадбирлар

№ п/п	Тадбирнинг номи	Амалга ошириш муддати
1	Жамият бошқарув раисининг биринчи ўринбосари раислиги остида дебитор ва кредитор қарздорликни қисқартириш бўйича ишчи комиссиясини тузиш	2019 йилнинг январь ойи
2	Дебитор ва кредитор қарздорлик ҳолати тўғрисида ҳар чоракда тинглаш, қарздорликни сундириш бўйича конкрет чора-тадбирларни ишлаб чиқиш	Ҳар чоракда, ҳисобот давридан сўнг
3	Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 235-244 моддаларига мувофиқ ҳаракат қилиш (ўзаро мажбуриятларни сундириш, эътироз, даъво аризаларини даъволарни киритиш схемаси ва усуллари)	Ҳар ойда
4	Қарздорликларни сундиришнинг идоралараро жадвалини ишлаб чиқиш	Ҳар чоракда
5	Жамият ходимлари ўртасида ташилаётган юкларнинг бутлигини таъминлаш, кўрсатилган темир йўл хизматлари учун йиғим ва жарималарни ҳисоблашнинг тўғрилиги бўйича семинарлар ўтказиш.	2019 йилининг I квартали
6	Шартномавий ишларни ташкиллаштириш ва юритиш бўйича семинарлар ўтказиш, Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги ва жамиятнинг маҳаллий норматив ҳужжатларидаги янгиликлар билан таништириш.	2019 йилнинг январь-февраль ойлари

2019 йилда «Узбекистон темир йуллари» АЖнинг хорижий кредитларини коплаш графики

млн.АҚШ доллари

№	Лойиҳани номи	Кредит киймати	Жами	Тўлов турлари	Январь	Февр.	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август	Сент.	Октябрь	Нояб.	Дек.	
№	Умуман «УТЙ» АЖ бўйича		49,368	асосий	3,743	0,525	4,460	2,383	4,564	3,068	15,409	0,525	4,676	2,383	4,564	3,068	
			37,764	фоиз	7,998	1,159	4,039	0,432	3,549	1,011	8,257	2,423	3,969	0,608	3,488	0,832	
			87,132	ЖАМИ	11,740	1,684	8,499	2,814	8,113	4,079	23,666	2,948	8,646	2,991	8,052	3,900	
1	Тл йўловчи ташувини такомиллаштириш	6, 097 млрд. яп. Йен	2,642	асосий					1,321						1,321		
			0,513	Фоиз						0,265						0,248	
			3,155	ЖАМИ						1,586						1,569	
2	Темир йўлларни реконструкция қилиш	62,61 млн. АҚШ доллари	4,572	асосий			2,230						2,342				
			1,751	фоиз			0,912							0,839			
			6,323	ЖАМИ			3,142								3,181		
3	Темир йўлларни модернизи ялаш	70 млн. АҚШ доллари	4,231	асосий			2,063						2,168				
			1,306	фоиз			0,672							0,634			
			5,537	ЖАМИ			2,735								2,802		
4	Темир йўлларни модернизи ялаш	5 млн. АҚШ доллари	0,333	асосий			0,167						0,167				
			0,025	фоиз			0,014							0,011			
			0,359	ЖАМИ			0,180								0,178		
5	Тошғуздор-Қумкўрғон янги темир йўли қуриш	16,359 млрд. Яп. йени	4,765	асосий				2,383						2,383			
			0,491	фоиз					0,247						0,244		
			5,256	ЖАМИ					2,630						2,626		

6	Тўқимачи-Ангрэн ўчаскасин и электрлаш тириш	24,99 млн. евро	0,978	асосий					0,489					0,489
			0,189	фоиз					0,095					0,094
			1,167	ЖАМИ					0,584					0,582
7	Тўқимачи-Ангрэн ўчаскасин и электрлаш тириш	6,2 млн. Қув. динари	1,454	асосий				0,727						0,727
			0,277	фоиз				0,144					0,133	
			1,731	ЖАМИ				0,871					0,860	
8	ГАЖК «УТЙ» йўловчи локомотивлар паркини янгилаш. Йўловчи электровозлари харид қилиш	70,11 млн. АҚШ доллари	4,674	асосий	2,337					2,337				
			1,093	фоиз	0,564					0,529				
			5,767	ЖАМИ	2,901					2,866				
9	2та тезюраp Talgo-250 йўловчи электропоездларини сотиб олиш	19,0 млн. евро		асосий										
			0,184	фоиз					0,092					0,092
			0,184	ЖАМИ					0,092					0,092
10	ДП «ЛМЗ»да литий ишлаб чиқарувини реконструкция	48,798 млн. АҚШ доллари		асосий										
			0,789	фоиз	0,398					0,391				
			0,789	ЖАМИ	0,398					0,391				

	қилиш																
11	«УТЙ» ДАТК локомотив лар паркини янгилаш, юк электровоз ларини 11та секциясин и сотиб олиш	42,17 млн. АҚШ доллари	2,811	асосий	1,406						1,406						
			0,850	фоиз	0,436						0,413						
			3,661	ЖАМИ	1,842						1,819						

12	Мароқанд- Қарши т.й. участкасин и электрлаш тириш	100 млн. АҚШ доллари	5,031	асосий					2,516							2,516	
			3,038	фоиз					1,541							1,497	
			8,069	ЖАМИ					4,057							4,013	
13	Қарши- Термиз т.й. участкасин и электрлаш тириш	18,067 млрд. Яп. Йени		асосий													
			1,661	фоиз			0,815					0,846					
			1,661	ЖАМИ			0,815					0,846					
14	Ангрен- Поп янги электрлаш тирилган т.й. линияси қуриш	131 млн. АҚШ доллари		асосий													
			2,897	фоиз			1,437					1,460					
			2,897	ЖАМИ			1,437					1,460					
15	Ангрен- Поп янги электрлаш	111,49 млн. АҚШ		асосий													
			2,502	фоиз	1,261						1,241						

	тирилган т.й. линияси куриш	доллари	2,502	ЖАМИ	1,261						1,241					
16	Ангрен-Поп янги электрлаш тирилган т.й. линияси куриш	350 млн. АҚШ доллари	11,667	асосий							11,667					
			7,984	фоиз	4,025						3,959					
			19,651	ЖАМИ	4,025							15,626				
17	Ангрен-Поп янги электрлаш тирилган т.й. линияси куриш	160 млн. АҚШ доллари		асосий												
			2,279	фоиз		0,692						1,587				
			2,279	ЖАМИ		0,692						1,587				
18	Локомотивлар паркини янгилаш. юк электровозларини 11та секциясини сотиб олиш 2-боскичи	42,17 млн. АҚШ доллари		асосий												
			0,962	фоиз	0,485							0,477				
			0,962	ЖАМИ	0,485							0,477				
19	Самарканд-Бухара т.й. линиясини электрлаш тириш билан бирга тезюрар	75 млн. АҚШ доллари	5,159	асосий						2,580					2,580	
			2,199	фоиз	0,191	0,172	0,191	0,184	0,191	0,181	0,184	0,184	0,178	0,184	0,178	0,181
			7,358	ЖАМИ	0,191	0,172	0,191	0,184	0,191	2,761	0,184	0,184	0,178	0,184	0,178	2,760

	йўловчи поездлар ҳаракатини ташкил қилиш																				
20	2та тезюар Talgo-250 йўловчи электропоездларини сотиб олиш	19 млн. евро		асосий																	
			0,502	фоиз						0,250										0,252	
			0,502	ЖАМИ						0,250											0,252
21	Навои-Канимех-Мискен т.й. линияси қуриш	126,3 млн. АҚШ доллари		асосий																	
			2,841	фоиз					1,409											1,432	
			2,841	ЖАМИ					1,409												1,432
22	Поп-Наманган-Анджон т.й. линиясини электрлаштириш	80,0 млн. АҚШ доллари		асосий																	
			0,828	фоиз			0,231						0,597								
			0,828	ЖАМИ			0,231						0,597								
23	Урганч-Хива т.й. линияси қуриш	15,8 млн. АҚШ доллари		асосий																	
			0,360	фоиз							0,180									0,181	
			0,360	ЖАМИ							0,180										0,181
24	Қарши-Китоб т.й. линияси қуриш	18,92 млн. АҚШ доллари		асосий																	
			0,426	фоиз								0,212									0,213
			0,426	ЖАМИ								0,212									
«Шарғункўмир» АЖ кредитлари																					

1	«Шарғункўми р» АЖ ни лойиҳавий қувватини йилига 900 минг тонна тошкўмирга етказиб модернизация лаш -	89,78 млн. АҚШ доллари		асосий										
			1,699	фоиз	0,637					1,062				
			1,699	ЖАМИ	0,637					1,062				
2	«Шарғункўми р» АЖ ни лойиҳавий қувватини йилига 900 минг тонна тошкўмирга етказиб модернизация лаш - (ЎзР ТИФ МБ)	4,725 млн. АҚШ доллари	1,050	асосий		0,525					0,525			
			0,118	фоиз		0,063					0,055			
			1,168	ЖАМИ		0,588					0,580			

Илова №5

2019 йилга «Ўзбекистон темир йуллари» АЖнинг қўшимча асосий самарадорлик кўрсаткичлари рўйхати, (шу жумладан прогноз кийматлари ва солиштирма оғирликлар)

№	Кўрсаткич	Ўлчов бирлиги	Норматив	Биринчи чорак учун		Йилнинг биринчи яримида		9 ой учун		2019 йил учун		Изоҳ
				Солиштирма оғирлик	Прогноз	Солиштирма оғирлик	Прогноз	Солиштирма оғирлик	Прогноз	Солиштирма оғирлик	Прогноз	
1	Фоиз, солиқлар ва амортизация чегирилгунга қадар фойда (ЕВІТDА — Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation & Amortization)*	млрд сўм								1,5%	1000,0	

2	Харажат ва даромадларнинг ўзаро нисбати (CIR — Cost Income Ratio)*	К								2,0%	0,900	
3	Жалб қилинган капиталнинг рентабеллиги (ROCE — Return on Capital Employed (ROCE = Earnings Before Interest and Tax (EBIT) / Capital Employed (Total Assets – Current Liabilities))*)	К								2,0%	0,032	
4	Акциядорлик капиталининг рентабеллиги (ROE — Return On Equity(Net Income/Shareholder's Equity))*	К								2,0%	0,060	
5	Акциядорни инвестицияларининг рентабеллиги (TSR –Total Shareholders Return)*	К										
6	Активлар рентабеллиги	К	> 0,05	12,0%	0,020	12,0%	0,020	12,0%	0,020	15,0%	0,014	АО «УТЙ» АЖ таббий монополия ҳисобланган корхонадир
7	Мутлақ ликвидлик коэффиценти	К	> 0,2	12,0%	0,140	12,0%	0,140	12,0%	0,140	15,0%	0,120	АО «УТЙ» АЖ таббий монополия ҳисобланган корхонадир
8	Молиявий мустақиллик коэффиценти	К	> 1	11,0%	6,000	11,0%	7,200	11,0%	8,000	12,0%	6,010	
9	Кредиторлик қарздорлигининг айланма муддати, кун ҳисобида	кун		20,0%	85,000	20,0%	85,000	20,0%	90,000	17,0%	90,000	
10	Дебиторлик қарздорлигининг айланма муддати, кун ҳисобида	кун		20,0%	70,000	20,0%	80,000	20,0%	90,000	17,0%	80,000	
11	Қоплаш (тўловга қобилиятлилиқ) коэффиценти	К	> 1,25	25,0%	3,000	25,0%	3,500	25,0%	3,000	16,0%	3,000	
12	Дивиденд чиқиши (%)	%								0,5%	0,01	

13	Дебитор қарздорлик кўрсаткичлари пасайиши (берилган топшириққа нисбатан % ҳисобида)	%									Юк ва йўловчи ташиш ҳажмлари ўсишининг динамикаси, сўмга нисбатан курс ўсишига боғлиқ равишда ташувлар тарифларнинг ҳар йили ўсиши асосида дебитор қарздорлик нормаларини ҳисоб-китоб қилишнинг имкони йўқ
Жами:			100,0%		100,0%		100,0%		100,0%		

* Халқаро стандартлар бўйича тузилган ушбу молиявий ҳисобот маълумотлари бўйича ҳисоб-китоб қилинадиган молиявий таҳлилнинг (1-5-бандларда кўрсатилган) коэффициентлари фақат ҳисоботни МСФО бўйича эълон қилишга ўтилгандан сўнг қўлланади.

Илова №6

2019 йилга «Ўзбекистон темир йуллари» АЖнинг қўшимча асосий самарадорлик кўрсаткичлари рўйхати, (шу жумладан прогноз қийматлари ва солиштирма оғирликлар)

№	Кўрсаткич	Ўлчов бирлиги	Норматив	Биринчи чорак учун		Йилнинг биринчи яримида		9 ой учун		2019 йилга		Изоҳ
				Солиштирма оғирлик	Прогноз	Солиштирма оғирлик	Прогноз	Солиштирма оғирлик	Прогноз	Солиштирма оғирлик	Прогноз	
1	Асосий воситаларни эскириш коэффициенти	К	< 0,5	2,7%	0,300	2,7%	0,300	2,7%	0,310	2,1%	0,300	
2	Асосий воситаларни янгилаш коэффициенти	К								1,2%	0,150	
3	Меҳнат унумдорлиги	минг/сум 1та ишчига		12,0%	38746,0	12,0%	74490,3	12,0%	113869,7	12,0%	154731,4	

4	Фондоотдача	ОС қийматинг 1 сўмига нисбатан		7,1%	0,120	7,1%	0,230	7,1%	0,380	7,1%	0,600	
5	Ишлаб чиқариш куватидан фойдаланиш коэффициенти	К										Темир йўл соҳасининг ўзига хос жиҳатларини, хусусан, темир йўллари бутун республика бўйлаб кенг ёйилгани, ташиш ва ўтказиш қобилияти сингари кўрсаткичларнинг ўзига хослиги, шунингдек, юк ортилган вагонларни темир йўлнинг айрим участкаларида маромсиз ҳаракатланишини ҳисобга олиб, ишлаб чиқариш куватларидан фойдаланишни ҳисоб-китоб қилишнинг имкони йўқ.
6	Энергия самарадорлиги(ёқилғи- энергетика ресурслари нархининг ишлаб чиқариш харажатлари таркибидаги улуши)	%		10,0%	0,120	10,0%	0,120	10,0%	0,120	10,0%	0,120	
7	Ходимларни ўқитишга кетадиган харажат, битта ишчи учун	минг. сум/1 ишчага		6,0%	3,470	6,0%	10,500	6,0%	10,700	6,8%	13,700	
8	Ходимларнинг айланиш коэффициенти	К	< 1	0,8%	1,000	0,8%	1,000	0,8%	1,000	0,8%	1,000	
9	Инвестиция дастурини монетар ҳолатда амалга ошириш индикатори	млн АҚШ доллари		7,5%	30,000	7,5%	78,000	7,5%	133,000	7,0%	187,490	

10	Экспорт параметрали бажариш кўрсаткичлари (пул миқдорига % да)	%		2,4%	100,000	2,4%	100,000	2,4%	100,000	1,5%	100,000	
11	Юк жўнатиш (млн.тонна)	млн.тн		21,5%	18,0	21,5%	38,0	21,5%	58,24	21,5%	78,48	
12	Йўловчилар жўнатиш (минг одам)	тыс.чел.		30,0%	5,055	30,0%	11,515	30,0%	17,040	30,0%	22,410	
Жами:				100,0%		100,0%		100%		100,0%		